

Obranné zdroje České republiky

Bc. Michal Pivarč

Diplomová práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Michal Pivarč**
Osobní číslo: **A16165**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Obranné zdroje České republiky**
Téma anglicky: **The Defence Resources of the Czech Republic**

Zásady pro vypracování:

1. Analyzujte historický vývoj lidských, finančních a materiálních zdrojů pro zabezpečení obrany České republiky.
2. Pojednejte o současném stavu obranných zdrojů.
3. Zpracujte prognózu možného vývoje lidských zdrojů pro zabezpečení obrany České republiky.
4. Vytvořte prognózu možného vývoje finančních zdrojů pro zabezpečení obrany České republiky.
5. Vypracujte prognózu možného vývoje materiálních pro zabezpečení obrany České republiky.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. BRIZGALOVÁ, Lenka a Veronika MAZALOVÁ. Obranné zdroje České republiky 2009: současný stav – perspektivy v oblasti finančních zdrojů. Vyd. 1. Brno: Univerzita obrany, 2010, 41 s. ISBN 978-80-7231-711-0.
2. PROCHÁZKA, Josef, VALOUCH, Jan, ŠMONDRK, Josef, PERNICA Bohuslav. Obranné zdroje České republiky 2004. [Učebnice]. Brno: Univerzita obrany, Ústav strategických studií, 2004. 112s. ISBN 80-85960-85-0.
3. PROCHÁZKA, Josef, VALOUCH, Jan, GALATÍK, Vlastimil, MAZALOVÁ, Veronika. Obranné zdroje České republiky 2006. [Skriptum]. Brno: ÚSS UO, 2006. 86 s. S 3710. ISBN 978-80-7231-184-2.
4. JANOŠEC, Josef, FRANK, Libor, STOJAR, Richard, ONDŘEJKA, Jan, GALATÍK, Vlastimil, KRÁSNÝ, Antonín, HREBÍČEK, Miroslav, PIKNER, Ivo, PROCHÁZKA, Josef, ŠMONDRK, Jozef, VALOUCH, Jan, VÍŠEK, Bohuslav, BREŇČIČ, Igor, MIKA, Janusz. Bezpečnost a obrana České republiky 2015-2025. [Monografie]. Praha: MO ČR-AVIS 2005. 200 s. ISBN 80-7278-303-3.
5. PROCHÁZKA, Josef, ŠMONDRK, Josef, VALOUCH, Jan. Zdroje pro zabezpečení obrany České republiky. [Monografie]. Brno: Vojenská akademie v Brně, Ústav strategických studií, 2003. 80s. ISBN 80-85960-61-3.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jan Valouch, Ph.D.

Ústav bezpečnostního inženýrství

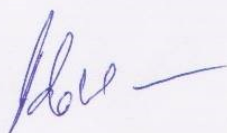
Datum zadání diplomové práce:

8. prosince 2017

Termín odevzdání diplomové práce:

28. května 2018

Ve Zlíně dne 8. prosince 2017

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

Jméno, příjmení: Michal Pivarč

Název bakalářské/diplomové práce: Obranné zdroje České republiky

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne 23. 5. 2018

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá problematikou lidských, finančních a materiálních zdrojů pro zabezpečení obrany České republiky. Úvodní část práce představuje analýzu historického vývoje obranných zdrojů. Tyto informace jsou doplněny rozбором současného stavu v uvedené oblasti. Stěžejní výstup práce představuje zpracování prognóz možného vývoje finančních, lidských a materiálních zdrojů.

Klíčová slova: prognóza, obrana, obranné zdroje, ekonomika, rozpočet, armáda.

ABSTRACT

Thesis is dealing with problematics of human, financial and material resources providing defence of Czech Republic. First part of the thesis is analysing historical development of defence resources. Informations about current state of resources are later added to the historical informations. Main output of this thesis is elaboration of prognosis about the possible future and development of financial, human and material resources.

Keywords: prognosis, defence, defence resources, economics, budget, military.

Rád bych chtěl poděkovat svému vedoucímu diplomové práce, panu Ing. Janu Valouchovi, Ph.D. za dobré rady, připomínky a odborné vedení při vypracování této práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

OBSAH	6
ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	9
1 HISTORIE VÝVOJE ZDROJŮ PRO OBRANU ČESKÉ REPUBLIKY	10
1.1 ANALÝZA VÝVOJE FINANČNÍCH ZDROJŮ.....	11
1.1.1 VLIV BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY NA FINANČNÍ ZDROJE MO ČR.....	11
1.1.2 OBDOBÍ V LETECH 1990 AŽ 1997.....	11
1.1.3 OBDOBÍ V LETECH 1998 AŽ 1999.....	12
1.1.4 OBDOBÍ V LETECH 2000 AŽ 2005.....	12
1.1.5 OBDOBÍ V LETECH 2006 AŽ 2007.....	13
1.1.6 2008 – 2010.....	14
1.1.7 OBDOBÍ V LETECH 2010 AŽ 2014.....	15
1.1.8 SHRNUÍ.....	15
1.2 ANALÝZA VÝVOJE LIDSKÝCH ZDROJŮ.....	17
1.2.1 DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ ČR.....	17
1.2.2 POPULAČNÍ VÝVOJ ČR 1993 – 2014.....	17
1.2.3 VÝVOJ SŇATEČNOSTI A ROZVODOVOSTI 1993 - 2014.....	18
1.2.4 VÝVOJ PORODNOSTI A ÚMRTNOSTI 1993 - 2014.....	19
1.2.5 VÝVOJ MIGRACE.....	20
1.2.6 SHRNUÍ.....	21
1.3 ANALÝZA VÝVOJE MATERIÁLNÍCH ZDROJŮ.....	22
1.3.1 TRENDY VÝVOJE MATERIÁLNÍCH ZDROJŮ 1993 – 2014.....	23
1.3.2 SHRNUÍ.....	26
2 SOUČASNÝ STAV OBRANNÝCH ZDROJŮ	27
2.1 FINANČNÍ ZDROJE.....	27
2.1.1 ROZPOČET A JEHO SKLADBA 2013 – 2017.....	27
2.2 LIDSKÉ ZDROJE.....	29
2.2.1 VOJÁK Z POVOLÁNÍ.....	29
2.2.2 AKTIVNÍ ZÁLOHA.....	32
2.2.3 POČTY OSOB V RESORTU MO.....	34
2.3 MATERIÁLNÍ ZDROJE.....	35
2.3.1 PĚCHOTNÍ ZBRANĚ 2017.....	35
2.3.2 TANKY A OBRNĚNÁ TECHNIKA.....	36
2.3.3 AUTOMOBILNÍ TECHNIKA.....	37
2.3.4 DĚLOSTŘELECKÁ A PVO TECHNIKA.....	37
2.3.5 LETECKÁ TECHNIKA.....	38
2.3.6 POČTY VOJENSKÉ TECHNIKY K ROKU 2018.....	39
2.3.7 AOBP.....	39
2.3.8 SKTRUKTURA VZDUŠNÝCH A POZEMNÍCH SIL.....	39
2.3.9 SHRNUÍ.....	42
PRAKTICKÁ ČÁST	43
3 PROGNÓZA VÝVOJE LIDSKÝCH ZDROJŮ	44
3.1 DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ V ČR 2018 – 2030.....	44
3.1.1 VÝVOJ POČTU OSMNÁCTILETÝCH V ČR 2018 - 2030.....	47
3.2 SHRNUÍ.....	52
4 PROGNÓZA VÝVOJE FINANČNÍCH ZDROJŮ	53

4.1	VÝVOJ HDP 2018 – 2030	54
4.2	VÝVOJ ROZPOČTU RESORTU MO 2018 – 2030.....	57
4.3	SHRNUTÍ.....	59
5	PROGNÓZA VÝVOJE MATERIÁLNÍCH ZDROJŮ.....	61
5.1	POŽADOVANÝ STAV SIL AČR 2030.....	62
5.1.1	POZEMNÍ SÍLY	62
5.1.2	VZDUŠNÉ SÍLY.....	64
5.2	STRATEGIE DOSAŽENÍ POŽADOVANÉHO STAVU	67
5.2.1	MILNÍK ROZVOJE OZBROJENÝCH SIL 2020	68
5.2.2	MILNÍK ROZVOJE OZBROJENÝCH SIL 2030	68
	ZÁVĚR	70
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	72
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	76
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	77
	SEZNAM TABULEK	78

ÚVOD

Žijeme v době, kdy většina věcí závisí na věci jiné, případně jevu. Tyto věci mají svůj vývoj, který může člověka zaskočit kvůli své neočekávané změně. V minulosti se touto problematikou lidstvo příliš nezaobíralo a až postupem času se přišlo na to, že je nutné tyto jevy předpovídat tak, aby bylo možné se na jednotlivé scénáře připravit.

Obrana České republiky se také skládá z několika základních prvků, které zajišťují vše potřebné pro její funkci. Tyto tři prvky představují také základní pilíře, nebo také zdroje obrany ČR. Jedná se o zdroje finanční, lidské a materiální. Každý tento zdroj na něčem závisí, a podle nějakého jevu se odvíjí jako například finanční zdroje od ekonomiky státu, lidské podle počtu obyvatel a o materiálních zdrojích se dá říci, že závisí na kombinaci obou zdrojů předešlých. Právě kvůli těmto vývojům je třeba mít připravené jednotlivé scénáře a být připraven na jakoukoliv situaci, která může v souvislosti s těmito zdroji nastat. Futurologie, konkrétněji prognózování se stará o návrh těchto možných scénářů na základě vědeckých podkladů souvislých s daným zdrojem. V dnešní době se ovšem nevytváří prognózy pouze v státním sektoru, nýbrž si ji může nechat vytvořit téměř kdokoliv na cokoliv, pokud má peníze na zaplacení schopné osoby, která tuto prognózu vykoná.

Tato práce se zabývá rozborem obranných zdrojů jak z historického pohledu, kde je vyčten přehled jednotlivých událostí a vývoj od rozpadu Československa a vzniku České republiky až po současnost, kdy je shrnut současný stav všech tří zdrojů. Jak již bylo zmíněno, tak tyto prvky jsou pro budoucí rozvoj obrany ČR velmi důležité a je třeba být připraven na jejich budoucí vývoj. Proto jsou obsahem této práce vytvořené prognózy na zmíněné zdroje, které obsahují informace o možném rozvoji a vývoji, včetně vytvořených scénářů možných událostí.

Futurologie je stále poměrně nový vědní obor a je zde stále něco nového, co se dá přiučit či zdokonalit. Mnoho lidí na tento vědní obor v dnešní době stále moc nedá, jenže v budoucnosti bude výstup tohoto vědního oboru více a více důležitý a mnoho osob a velkých firem si tento fakt budou postupně uvědomovat.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE VÝVOJE ZDROJŮ PRO OBRANU ČESKÉ REPUBLIKY

Tato část se zabývá analýzou historie obranných zdrojů, které jsou popsány zvlášť ve svých kategoriích lidské, finanční a materiální. Je zde zahrnuta analýza zdrojů převážně od roku 1993, kdy proběhlo rozdělení Československa. Výjimečně je zde zahrnut i krátký popis rozvoje daného zdroje z let krátce před rozpadem Československa, které měly, nebo hrály významnou roli při dalších změnách.

Jsou zde také zmíněny důležité události, a jaký měly vliv na další rozvoj zdrojů. Jedná se hlavně o vstup do Evropské unie, NATO, atd.

1.1 Analýza vývoje finančních zdrojů

Finanční zdroje patří mezi jeden z nejdůležitějších obranných zdrojů nejen České Republiky, ale každého státu obecně. Zároveň je tento zdroj nadřazený zdrojů jak lidským, tak materiálním, protože pokud nemáme dostatečný rozpočet, určený k obraně státu, tak není možné zajistit příliš velké množství personálu a ani žádné moderní vybavení.

Tato část analyzuje vývoj finančních zdrojů určených k financování obrany a resortu MO obecně. Analýza je provedena v určených časových rozmezech, ve kterých jsou zmíněné klíčové prvky, které hrály ve vývoji finančních zdrojů velkou roli. [1]

1.1.1 Vliv bezpečnostní politiky na finanční zdroje MO ČR

Aby bylo zacházení s finančními prostředky, určenými k obraně státu hospodárně a účelně zacházeno, je vyžadována existence bezpečnostní politiky. Nelze určit velikost výdajů, pokud neexistuje obranná strategie státu, díky které je armáda schopna určit své požadavky a z toho také svůj rozpočet. Z toho vyplývá, že strategie by měla řídit rozpočet a nemělo by tomu být naopak. Nicméně finanční zdroje, které jsou určeny ministerstvu obrany, jsou vždy determinovány situací státu, ve které se momentálně nachází. [1] [2]

1.1.2 Období v letech 1990 až 1997

Již od roku 1990 se Česká vláda snažila o ekonomickou transformaci České Republiky a vláda pana Petra Pitharta (1990-1992) a poté pana Václava Klause (1990-1998) usilovala o rozvoj trhu a to převážně v soukromém sektoru. V těchto letech probíhalo budování tržního hospodářství a vytváření co nejlepšího obchodního prostředí pro nové soukromé firmy. Velký důraz byl kladen také na privatizaci daných objektů a liberalizaci a omezení centrálního plánování [2] [3].

Po roce 1993, kdy vznikla Česká republika jako nový, samostatný stát nebyla určena žádná bezpečnostní politika, protože vládní zájem se tímto směrem ještě neubíral a armádní požadavky šly v těchto letech stranou. [3] [2]

Příčiny privatizace, liberalizace:

- problémy s ekonomickou transformací ČR,
- hospodářská strategie (škrty ve veřejných výdajích),
- chyběla představa o komplexním **zajištění** bezpečnosti ČR,
- chyběl jakýkoliv politický zájem o AČR.

Důsledek privatizace, liberalizace:

Vláda nemá zájem o obrannou politiku, téma obrany je tím pádem celkově potlačeno. Podíl výdajů MO na HDP ČR v rozmezí **2,41 – 1,66%**.

1.1.3 Období v letech 1998 až 1999

Koncem dočasné vlády Josefa Tošovského (1998) došlo k prvnímu vývoji vztahu mezi obrannou a ekonomickou politikou České republiky. Tahle část probíhá za období vlády České sociálně demokratické strany (ČSSD), která velmi podporovala vstup České republiky do NATO a účast na jejich operacích. Zároveň byl zájem vlády o podporu Českého zbrojního průmyslu, který v těchto letech dostal nové projekty pro modernizaci ozbrojených složek Českého státu. Vláda Miloše Zemana po vzniku samostatného Českého státu byla jako první, která určila politiku pro financování obrany a zavedla jí do vládní ústavy. Hlavním cílem bylo navýšit podíl na HDP na 2.0% do roku 2000. [1] [2] [3] [4]

Příčiny zvýšení rozpočtu resortu MO:

- Úsilí státu o vstup do NATO (12. března 1999).

Důsledek zvýšení rozpočtu resortu MO:

- vládní usnesení č. 478/1996, který garantoval postupné zvyšování podílu na HDP tak, aby v roce 2000 dosáhla hodnota 2 %,
- vládní usnesení č. 560D/1999 stanovilo, že podíl MO na HDP do roku 2004 neklesne pod hranici 2,2%,
- financování obranu bylo určeno jako prioritní.

V tomto období byl podíl MO na HDP ČR v rozmezí **1,66 – 1,9 %**.

1.1.4 Období v letech 2000 až 2005

V letech 2000 – 2003 se výdaje resortu pohybovaly okolo **2 – 2,2 % HDP** takže přibližně tak, jak byly v roce 1999 garantovány vládou.

V roce 2004 vládu zaskočí neudržitelná situace v oblasti veřejných výdajů, které se stávají prioritou. Vláda jako reakci na tyto situace nařídí snížení rozpočtů jednotlivých ministerstev a to včetně ministerstva obrany. [1] [2] [3] [4]

Příčiny redukce rozpočtů:

- ozdravení veřejných financí,

- snížení státního dluhu ČR,
- neustále rostoucí státní dluh,
- likvidace následků po velkých povodních v roce 2002.

Důsledek redukce rozpočtů:

- přepracování „Koncepce výstavby profesionální armády“ na nový styl financování. To představovalo snížení výdajů pro ministerstvo obrany o 5,3 mld. Korun. Dále podle koncepční reformy ozbrojených sil z 13. listopadu 2003 se plánované výdaje na obraný resort měly snížit o 48,5 mld. v roce 2008 a o 93,5 mld. v roce 2010,
- změna podmínek pro provedení reformy ozbrojených sil,
- využití nepřímého financování,
- zrušení bodu č. 2 Usnesení vlády č. 1140/2002 o odvození výdajů na obranu z podílu na HDP,
- zavedení závazných střednědobých výdajových rámců neboli výdajových stropů.

V roce 2004 se kvůli těmto událostem podíl výdajů MO na HDP ČR snižuje. V porovnání v roce 2003 byl na úrovni **2,21 % HDP**, pak začala hodnota v roce 2004 klesat. V letech 2005 a 2006 se pak tato hodnota pohybuje okolo **1,8 % HDP**. [1] [2] [3] [4]

1.1.5 Období v letech 2006 až 2007

V roce 2006 probíhala stabilizace Všeobecné zdravotní pojišťovny, což způsobilo redukci vyčleněných rozpočtových limitů. Kvůli tomu došlo k snížení rozpočtu MO o částku 2.66 mld. Kč oproti plánovanému záměru.

I když Česká ekonomika dosáhla vrcholu ekonomického cyklu v roce 2007, tak se stále rozpočet MO oproti původní koncepci z roku 2003 stále snižoval. [1] [2]

Tab. 1: Rozpočet MO [1][2], upravil Pivarč, 2018

	2004	2005	2006	2007
Původní koncepce	56,0	60,9	66,6	73,1
Koncepce na zm. zdrojový rámec (2003)	50,7	53,8	58,4	61,3
Limit NSR Kapitoly MO a rozpočtového výhledu	50,7	53,9	54,2	53,3

V roce 2005 se počítalo s prostředky ve výši 58.3 mld. Kč a v roce 2007 s rozpočtem ve výši 61.3 miliardy korun, místo toho byl rozpočet pro rok 2007 zkrácen na pouhých 53,3 miliard korun.

V roce 2006 a 2007 dále klesá procentuální podíl vojenských výdajů na HDP ČR a to na **1,73 %** a **1,59 %** v následujícím roce. [2]

1.1.6 2008 – 2010

V roce 2008 na Českou ekonomiku z vnějšího prostředí naplno dopadla ekonomická krize a ke konci roku vstoupila do recese. V následujícím roce se propad ekonomiky dále zrychlil. V roce 2008 byl vývoj HDP na 3,0 % a po poklesu v roce 2009 se tato částka dostala do minusových čísel a to na -4,3%. V prvním čtvrtletí roku 2010 nastalo mírné zotavení ekonomiky, kdy se vývoj HDP dostal opět do plusových čísel a to 1,1 %.

V důsledku na tyto události byly rozpočty resortu MO pro tyto roky výrazně sníženy a jejich rozdíl oproti koncepci pro modernizaci armády z roku se opět zvyšoval. Tyto částky jsou uvedeny v tabulce níže. [1] [5]

Tab. 2: Porovnání plánovaného rozpočtu oproti koncepci [1] [5]

	2008	2009	2010
Koncepce na zm. zdrojový rámec (2003)	64,2	67,4	70,3
Reálné výdaje MO v těchto letech	49,8	51,8	47,7

Příčiny snižování rozpočtu resortu MO:

- Dopad ekonomické krize
- Priorita zotavení ekonomiky

Důsledky ekonomické krize:

- Snižování výdajů jednotlivých ministerstev

Podíl výdajů MO na HDP se v těchto letech pohyboval od **1,35 %** za rok 2008 po **1,29 %** za rok 2010. [5] [1]

1.1.7 Období v letech 2010 až 2014

V těchto letech se nedějí žádné významné akce, co se týče financování ministerstva obrany. Ačkoliv generální tajemník NATO Anders Fogh Rasmussen a hlavní představitelé USA tlačí na členské státy, aby docházelo ke zvyšování výdajů na obranu.

Tato výzva byla na bezpečnostní konferenci GLOBSEC, která se konala v Bratislavě odmítnuta státy Slovensko, Maďarsko a Česká republika s tehdejšími předsedou vlády Bohuslavem Sobotkou. Česká republika i navzdory výzvám stále snižuje výdaje na obranu a to již od roku 2006 k tomuto snižování dochází jak za vlády levicových, tak i pravicových stran. Význačnými položkami v rozpočtu MO, o kterých se často nemluví, jsou náklady na vojenské výsluhy, penze a například pojištění, které stojí stát ročně přibližně 7 miliard korun.

Tehdejší předseda vlády Bohuslav Sobotka prohlásil, že by se výdaje na obranu České republiky mohly zvýšit v horizontu pěti až deseti let na úroveň **1,4 % HDP**. Tohle prohlášení proběhlo v roce 2014, kdy se výdaje na obranu pohybovaly okolo **1 % HDP**. Podle generála Jiřího Šedivého hraje Česká republika v NATO roli černého pasažéra, protože se nesnaží rozvíjet svůj obranný resort. Tento problém ovšem nemá pouze Česká republika, ale i většina států Evropy, která se v případě obrany potřebovat podporu Spojených států. [5] [6]

Tab. 3: Plán rozpočtu MO 2010 - 2014 [5] [6]

	2010	2011	2012	2013	2014
Rozpočet resortu MO	47,7	43,7	42,0	40,7	39,0
Podíl na HDP v	1,29%	1,17%	1,10%	1,06%	0,91%

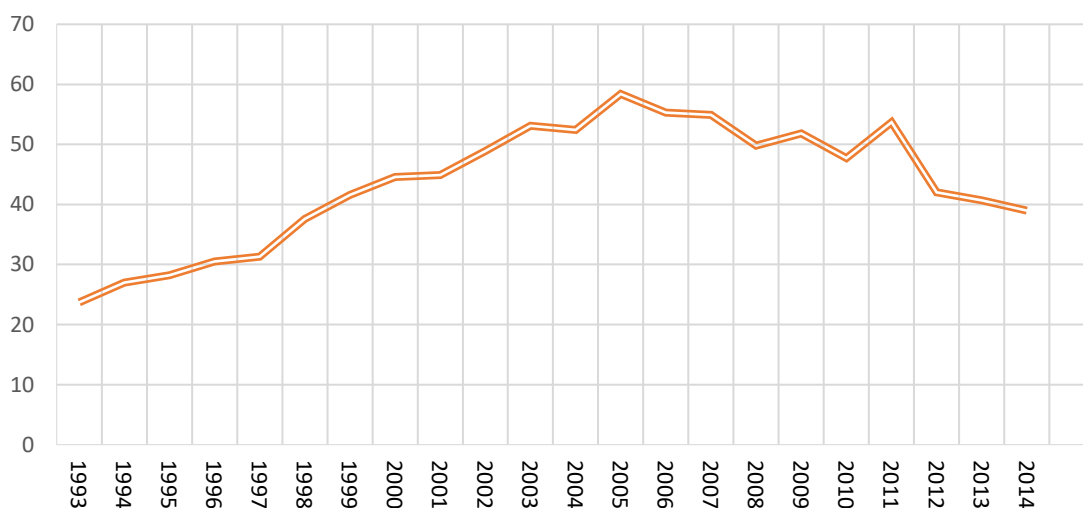
1.1.8 Shrnutí

Zdroje pro financování obrany České republiky se po rozdělení Československa výrazně vyvíjely a to hlavně díky několika hlavním událostem, které přispěly těmto vývojem ať pozitivním, nebo negativním.

Česká Republika po oddělení v roce 1993 měla rozpočet pro resort MO přibližně 23.7 miliard korun a podíl na HDP byl 2.6%. První velká událost, která přispěla ke značné změně v rozpočtu byl vstup ČR do NATO v roce 1999. Díky tomuto se rozpočet resortu

MO vyhoupl v roce 1998 na 37,6 miliard a v 1999 na 41,6 miliard korun. Další velkou událostí byl vstup do Evropské unie v roce 2004. Okolo tohoto období v roce 2003 a 2004 se náklady na obranu ČR vyšplhaly na částku 50 miliard korun a nezastavily se ani zde. V roce 2005 Česká republika investovala do obrany největší částku ve své historii, která nebyla překonána ani dodnes a to 58,4 miliard korun. Dále v roce 2008 na Český stát dopadla ekonomická krize, která měla za důsledek výrazné snižování rozpočtu levicovými i pravicovými vládami. Tohle snižování trvalo až do roku 2014, kdy se částka pohybovala na hodnotě 39,06 miliard korun a 0,91 % podílu na HDP. [6]

VÝVOJ ROZPOČTU RESORTU MINISTERSTVA OBRANY V MLD. KČ

Obr. 1: graf vývoje rozpočtu resortu ministerstva obrany [5]

1.2 Analýza vývoje lidských zdrojů

Lidé jsou hned vedle finančních a materiálních prostředků jedním z hlavních pilířů, na kterých je závislý celý rozvoj schopností a budování ozbrojených sil ČR. Lidské zdroje a jejich kvalitativní a kvantitativní parametry patří k hlavním determinantům, co určují vojenský potenciál dané země.

Možnosti zabezpečení ozbrojených sil lidskými zdroji vychází především z demografické situace dané země, v tomto případě tedy České republiky. [2] [3]

1.2.1 Demografický vývoj ČR

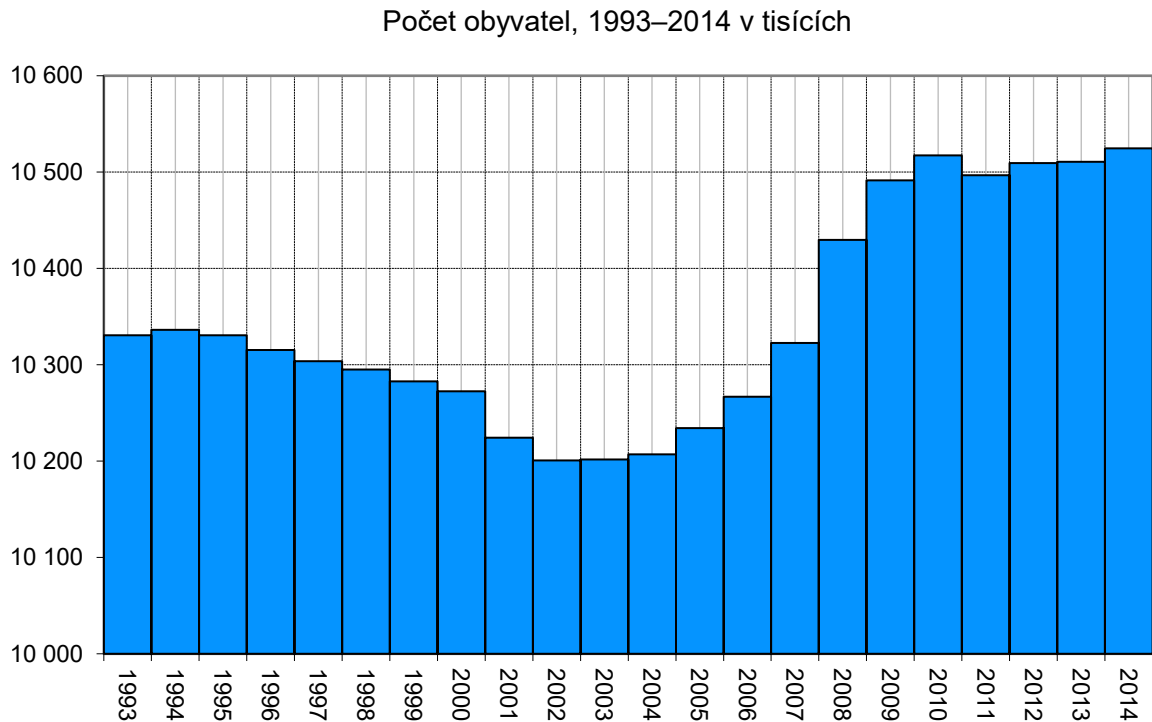
Demografický vývoj v ČR je v souladu s evropským i světovým demografickým vývojem vyspělých zemí a představuje výchozí podmínky kvantitativně i kvalitativně ovlivňující formování lidských zdrojů. Má vliv ve všech procesech, ve kterých je zastoupena lidská složka a zároveň odráží i celou měnící se společenskou realitu. Je ovlivňován mnoha faktory, které mají vliv na život lidí a to ekonomické, zdravotní, sociální, právní, politické a ekologické, realizuje se ve vytvořeném společenském klimatu. Demografický vývoj se dá vyjádřit dvěma základními složkami. První složka je přirozená reprodukce (porodnost a úmrtnost) a druhou složkou je tzv. reprodukce mechanická, kde jsou započítány procesy imigrace a emigrace vůči ČR. [2] [3]

1.2.2 Populační vývoj ČR 1993 – 2014

Populace v České republice za posledních pár let výrazně rostla. Tento růst začal přibližně v roce 2003 a až do roku 2010 se počet obyvatel výrazně zvýšil a to o přibližně 300 tisíc obyvatel. Tento růst následně zpomalil, ale od roku 2013 se začal počet opět zvyšovat. Zásluhou tohoto nárůstu ovšem primárně není porodnost, nýbrž migrace obyvatel a nárůst cizinců. Pro využití obrany země jsou imigranti 1. generace zcela nevyužitelní.

Pro zajištění populačního vývoje v dlouhodobém výhledu je potřebné, aby úhrnná plodnost překročila dvě narozené děti na ženu. Dále pokračuje trend, kdy se děti rodí do pozdějšího věku a toto číslo se stále posouvá. Na začátku devadesátých let byl průměrný věk žen s prvním dítětem přibližně 25 let, tak v roce 2014 se tohle číslo pomalu blíží na hodnotu 30 let. Za tento posun můžou hlavně nové politické, ekonomické a sociální podmínky pro populační vývoj, díky kterým vznikají nové možnosti individuálního rozvoje, jako například studium či práce v zahraničí, volné cestování a různé atraktivní možnosti trávení volného času. [2] [7] [8]

Obr. 2: Graf vývoje počtu obyvatel 1993 – 2014 [2] [7] [8]

1.2.3 Vývoj sňatečnosti a rozvodovosti 1993 - 2014

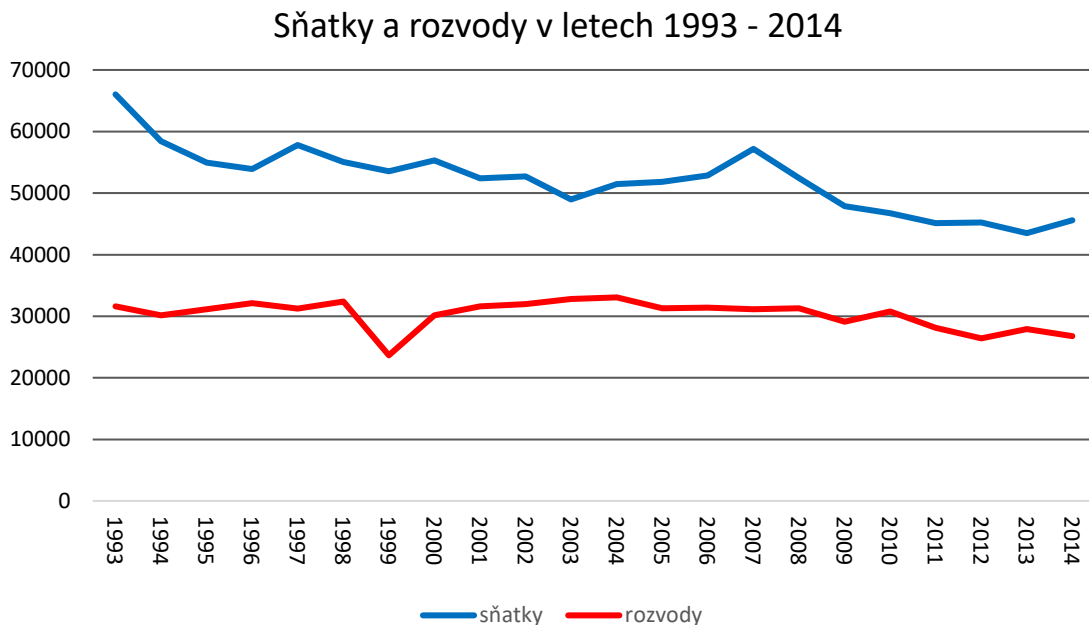
Sňatečnost a rozvodovost jsou procesy, které jsou hluboce zakotveny ve společenských tradicích a převládajícím klimatu každé společnosti. Tyto procesy vytvářejí velmi důležité společenské prostředí, které jsou nejdůležitější ve složce populačního vývoje po demografické revoluci a to procesu porodnosti.

Výše sňatečnosti se před rozdělením Československého státu pohybovala okolo 8 až 9 uzavřených sňatků na 1000 obyvatel. Situace se výrazně začala měnit již v roce 1992, kdy se sňatečnost dostala na hodnotu 6 uzavřených sňatků na 1000 obyvatel, dále v roce 1996 se toto číslo dostalo až na hodnotu 5,2. Poté se zdálo, že se situace uklidnila a mírně stabilizovala, jenže okolo roku 2007 nastal opět velký pokles sňatků a toto číslo se až do roku 2013 stále snižovalo. V roce 2013, kdy došlo k menšímu zlomu, byla hodnota 4,5 sňatků na 1000 obyvatel. [2] [7] [9] [10]

Důvod tohoto výrazného poklesu je víceméně stejný, jako u stále se posouvajícího věku, do kterého se rodí děti. Lidé mají více možností individuálního rozvoje a uplatnění.

Tyto nové sociální podmínky mají velký vliv na mladé lidi, kteří se díky tomu do závazného partnerství moc neženou a dávají místo toho přednost kariéře, nebo volnému cestování.

[9] [10]

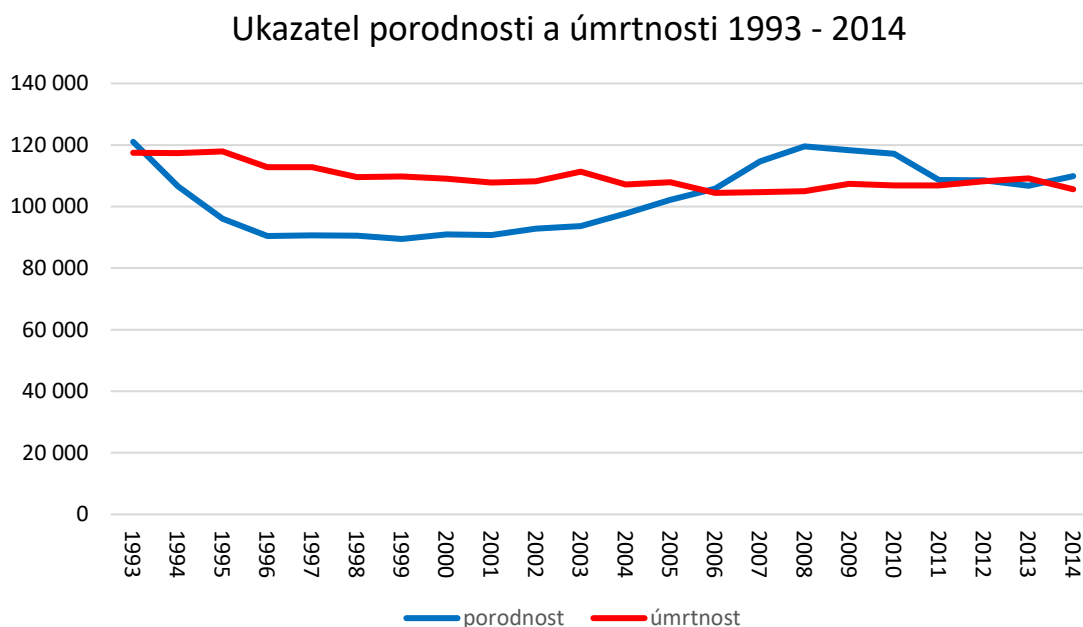
Obr. 3: Graf vývoje sňatků a rozvodů 1993 - 2014 [9] [10], upravil Pivarč 2018

1.2.4 Vývoj porodnosti a úmrtnosti 1993 - 2014

Změny v demografickém chování české populace významně ovlivňují i vývoj porodnosti. S celkovým počtem narozených dětí i úzce souvisí úmrtnost občanů daného státu. Tyto dvě hodnoty navzájem určují následný demografický vývoj země, co se počtu občanů týče. Vývoj těchto dvou statistik je promítnut v grafu ukazatele porodnosti a úmrtnosti.

Po rozpadu Československa byl zaznamenán prudký pokles nově narozených dětí a v roce 1994 dokonce porodnost klesla pod úroveň úmrtnosti. Tento trend přetrvával až do roku 2006, kdy porodnost prudce stoupla a opět se dostala na vyšší hodnoty oproti úmrtnosti. V tomto období nízké porodnosti se hodnota narozených dětí připadajících na jednu ženu pohybovala okolo 1,2, což je hluboko pod hranici prosté reprodukce obyvatelstva. Tímto se ČR řadila k zemím s nejnižší plodností v Evropě (přibližně 1,5 dítěte) a tím i na světě. Tímto se potvrzuje i skutečnost, že čím dál tím více žen u nás, ale i v Evropě zůstává celý svůj život bezdětných. [2] [7] [8] [11]

V současné době se mnoho žen dobrovolně anebo pod tlakem vnějších okolností vzdává možnosti své reprodukce.

Obr. 4: Ukazatel porodnosti a úmrtnosti 1993 - 2014 [2] [7] [8] [11], upraven Pivarč 2018

Úmrtnost na druhou stranu od porodnosti za poslední roky pozvolna klesá, jedná se sice o pomalý vývoj, který se mění v průběhu několika let pouze o pár stovek či tisíců. Klesající úmrtnost je zásluhou stále se zvyšující kvality života a lékařské péči. Vývoj úmrtnosti lze poměrně dobře předvídat, avšak proces demografického stárnutí se všemi důležitými ekonomickými a společenskými důsledky bude dlouhodobě (více než na úrovni úmrtnosti) ovlivňován změnami v procesu porodnosti.

Výdaje na zajištění potřeb důchodců neustále stoupají a mají tak i negativní vliv na jiné výdaje ministerstev, jako třeba i na obranu. Procentuální podíl osob ve věku branné povinnosti neustále klesá v procesu demografického stárnutí. [2]

1.2.5 Vývoj migrace

Imigrace je v dnešní době velmi citlivé téma, ale i když se tento výraz začal objevovat v médiích a na veřejnosti až před pár lety, tak problém migrace zde byl už dávno a je jednou ze složek, které se významně podílejí na demografickém vývoji země v ohledu počtu obyvatel a národností struktury země.

Ačkoliv je první migrační generace v ohledu obrany státu naprosto neúčinná, tak je vhodné tyto statistiky uvést, protože mají určitý vliv na vývoj země v dlouhodobém výhledu.

Tab. 4: Migrace obyvatel ČR 1990 – 2015 [2] [12] [13]

	1990	1995	2000	2001	2005	2010	2015
Přistěhovalí	12411	10540	7802	12918	60294	30 515	34900
Vystěhovalí	11787	541	1263	21469	24065	14 867	18900
Saldo migrace	624	9999	6539	-8551	36229	15 648	16000

Jak můžeme vidět z přiložené tabulky, tak migrace provázela České území již dlouhé roky, ale nejvíce vzrostla po roce 2001, kdy se čísla přistěhovalých lidí začaly z jednotek tisíců postupně přesouvat do desítek tisíců a migrace začala mít větší podíl na změně počtu obyvatel. [2] [12] [13]

1.2.6 Shrnutí

Česká Republika je relativně stabilní stát, co se týče počtu obyvatel, který od roku 1993 vzrostl přibližně o 300 tisíc obyvatel. Postupem času ovšem klesá počet sňatků a počet narozených dětí některé roky spadne pod hranici počtu úmrtí, což není v dlouhodobém výhledu státu velmi pozitivní. Existence tohoto jevu pouze vyzdvihuje fakt, že za zvýšení počtu obyvatel České republiky může z velké části i migrace obyvatel, který za posledních pár desítek let může za desetitisíce nových obyvatel. Takže ačkoliv se může zdát, že populace roste, tak neroste ideálním stylem, který je pro obranu státu potřebný, protože jak už bylo dříve zmíněno, tak první generace imigrantů není pro obranu státu nijak užitečná.

Tab. 5: Rekrutační potenciál osmnáctiletých 2012 – 2015 [3]

Rok	Osmnáctiletí muži			
	celkem	Zdravotně způsobilí	Osobnostně způsobilí	Zájem
2012	55000	20625	10230	1023
2013	49000	18375	9114	911
2014	46000	17250	8556	855
2015	45000	16875	8370	837

1.3 Analýza vývoje materiálních zdrojů

Kvantitativní a kvalitativní charakteristiky materiálních zdrojů, které jsou využívány ozbrojenými silami, představují základní předpoklad pro úspěšnou eliminaci budoucích bezpečnostních výzev. Hned vedle lidských a finančních zdrojů tak vytvářejí základní zdrojové pilíře rozvoje ozbrojených sil. Zdrojová náročnost modernizace materiálních zdrojů má významné celospolečenské implikace a právě kvůli tomu je velmi finančně náročná a dokáže čerpat i několik desítek procent z rozpočtu kapitoly resortu MO.

Armáda České republiky v uplynulých dvaceti letech prošla zásadní proměnou. Do roku 1999 probíhala její výstavba s důrazem na schopnosti zabezpečující individuální obranu ČR a po vstupu do NATO byly rozvíjeny schopnosti v souladu s potřebami zaměřujícími se na kolektivní obranu. Dále probíhal proces transformace armády na plně profesionální síly a po roce 2004 bylo posilování zaměřeno především na schopnosti nezbytné pro nasazení v zahraničních operacích.

Struktura velitelská a struktura sil byly přizpůsobeny potřebám nejpravděpodobnějších operačních scénářů. Byl respektován princip jednoho souboru sil a modularity. Díky působení jednotek v zahraničních operacích a jednotlivců ve vojenských strukturách NATO došlo v mnoha ohledech k značnému nárůstu odborné připravenosti a posílení interoperability se spojenci. Dnešní armáda je z tohoto pohledu spojenci pozitivně hodnocena. Avšak působení armády v zahraničních operacích, především v Afghánistánu a doplňování techniky na základě urgentní operační potřeby, mělo i své negativní dopady. Tyto dopady se promítly v omezení přípravy vojsk, velitelů a štábů pro hlavní druhy bojové činnosti, značného opotřebení materiálu, značnému přetěžování personálu a byla potlačena koncepčnost výstavby AČR.

Úsilí o transformaci bylo zpomaleno významným poklesem finančních prostředků kapitoly resortu MO, ze kterých AČR čerpá a to v letech 2009 – 2013 (viz analýza finančních zdrojů), což mělo zásadní negativní dopady na úroveň jejích schopnosti a materiální vybavenosti. Většina útvarů vykazovala naplněnost personálem na 60 – 80%. Vojenský materiál díky tomuto finančnímu problému nemohl být doplněn na tabulky počtů a jeho kvalitativní parametry nebyly v souladu se standardy NATO.

Vzhledem k dlouhodobému podfinancování, nedokončování transformačních procesů a chybami v minulém rozhodování se nepodařilo dosáhnout všech požadavků na schopnosti AČR jak materiální tak personální. Tato situace vytvářela funkcionální omezení pro

plnohodnotné plnění stanovených úkolů a závazků, které mohly mít vliv i v blízké budoucnosti. [2] [14]

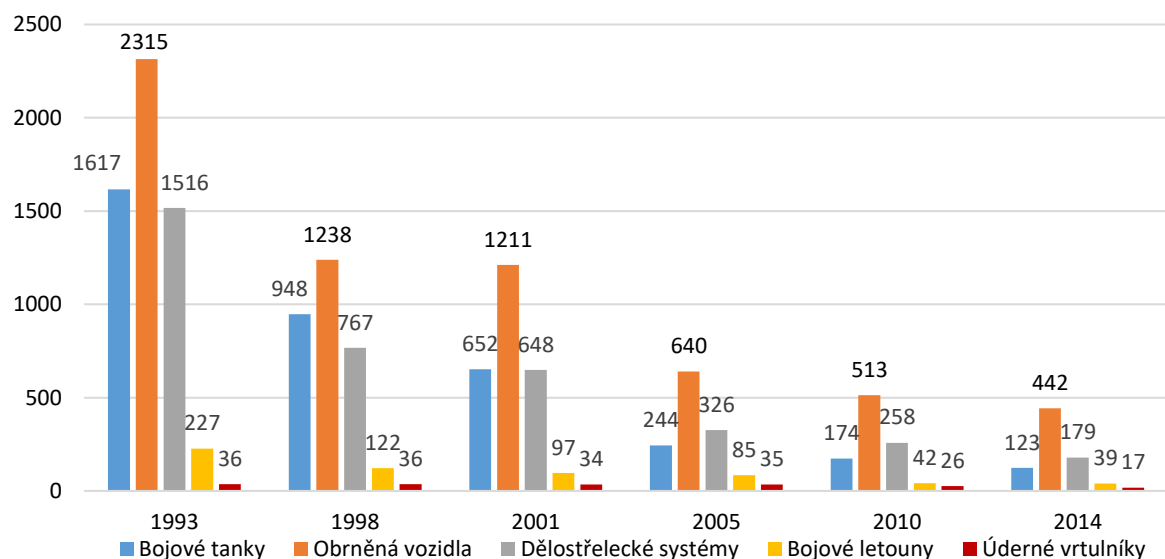
1.3.1 Trendy vývoje materiálních zdrojů 1993 – 2014

Dlouhodobé trendy vývoje materiálních zdrojů se vyvíjí na základě analýzy a vývoje bezpečnostního prostředí, vojenství, technologií a zdrojů. Závěry z těchto analýz potvrzují následující dlouhodobé trendy vývoje materiálních zdrojů. [2]

1.3.1.1 Redukce rozsahu materiálních zdrojů

Již od roku 1989 jsou ve velkém redukovány rozsahy materiálních zdrojů vytvářených a udržovaných pro přípravu, plánování a vedení budoucích operací. Místo toho jsou vytvářeny malé a profesionalizované síly, které jsou schopné expedic i do zahraničí, nebo obecně mimo území státu. Je také omezován rozsah zásob pro válečnou strukturu ozbrojených sil. Mění se jejich organizační struktura a je omezován počet stupňů velení a řízení. [2] [15] [16]

Počet bojové techniky 1993 - 2014

Obr. 5: Graf počtů bojové techniky 1993 – 2014 [2] [15] [16], upravil Pivarč 2018

1.3.1.2 Zvyšování přesnosti, ničivosti a dosahu

Díky zlepšujícím se technologiím byla zvyšována i technologie vojenská a to do takové míry, že se začaly využívat bezpilotní bojové prostředky, mobilní odpalovací zařízení ba-

listických střel s konvenčními bojovými hlavicemi, obtížně zjistitelných řízených střel s plochou dráhou letu. Díky vysoce přesné munici bylo možné vést bojovou činnost na velké vzdálenosti, za zhoršených klimatických podmínek, ve dne i v noci a to jak proti plošným, tak i selektivním cílům v zastavěných prostorách s minimalizací vedlejších škod. K tomu hlavně přispěl i rozvoj multispektrálních senzorů, pozorovacích a zaměřovacích přístrojů, dalekohledů, radarové techniky a systémů pro zpracování a přenos informací. Byl zvyšován dostřel minometů, dělostřeleckých a raketových systémů. Zároveň se zvyšovala přesnost palby díky přesnějším balistickým měřením a výpočtům. [2] [15]

1.3.1.3 Zlepšení mobility

Postupně zanikl význam stacionárních bojových prvků. Tvorba byla zaměřena především na materiální zdroje vykazující vysokou mobilitu a možnost přepravy vzduchem. Těžká pásová technika začala nahrazovat lehčí a vzduchem přepravitelnou kolovou. Dále byl posilován význam transportních vrtulníků, které hrají důležitou roli v zasazení a komplexní podpoře pozemních sil. [2] [15]

1.3.1.4 Zvyšování požadavků na ochranu sil

Ochrana sil je pojímána komplexním propojením prostředků z vesmíru, ze vzduchu, na zemi i na moři. Ochrana a přežití sil na bojišti byla realizována zvýšením dosahu a přesnosti výzbroje a používáním lehkých pancířů vyrobených z keramiky a vysoce pevnostních vláken. Hlavní snahou v tomto rozhodnutí bylo příliš nezvyšovat hmotnost a přitom si zachovat určitou efektivitu. Velkou roli zde hrálo i modulární pancéřování, které dodává velitelům možnost rychlého rozhodování podle situace, nebo plněného úkolu – zvýšit nebo snížit ochranu vozidla v krátkém čase při použití běžně dostupného nářadí. Byla zvýšena bezpečnost jízdy v kolonách pomocí aktivních a pasivních prvků eliminující rizika což mělo za důsledek vyšší tempo pohybu logistických jednotek. Dále bylo zvýšeno nasazení bezobslužných robotických systémů a automatizace včetně zdokonalení automatizovaných prostředků radiačního a chemického průzkumu s využitím dálkových detektorů. [2] [15]

1.3.1.5 Přiblížení rozhodování reálnému času

Rychlý technologický rozvoj v oblasti IT a KIS dopomohl přiblížení se rozhodování téměř k reálnému času. Proces získání, zpracování, distribuce a utajení se díky zlepšujícím technologiím posunul o hodně dopředu. Tento pokrok dovolil velitelům dělat důležitá rozhodnutí kdykoli a z kteréhokoli místa na bojišti bez přímého vizuálního kontaktu s nelineárně

zasazenými silami. Prvky na bojišti (vzdušné, pozemní, námořní, včetně podpůrných prvků) byly informačně integrovány s možností centrálního vyhodnocování a rozhodování. [2]
[15]

1.3.1.6 Rostoucí význam trenažérů a simulační techniky

Příprava jednotlivců, ale i celých vojsk byla stále více závislá na využití trenažérové a simulační techniky, která se svými parametry přibližuje reálným podmínkám (***Full Mission Simulator***). Díky tomuto bylo možné přinést ekonomické úspory a realizovat nácvik situací, které není možné v polních podmínkách nebo reálném výcviku z bezpečnostních důvodů realizovat. [2]

1.3.1.7 Nahrazování člověka technologií

Byl zde patrný přechod k bojové technice, která nevyžaduje lidskou osádku. Kvůli zvyšování ničivé síly na bojišti a omezení ochrany byl kladen důraz na vývoj techniky, která zajistí minimální počet lidí v bojové zóně a aby se tohle číslo mohlo do budoucna stále snižovat. Jednalo se především o automatizovanou techniku a o robotizované zbraňové systémy. [2]

1.3.1.8 Vyvíjení nových druhů zbraní

Do budoucna se plánovalo s vývojem nových druhů zbraní, které budou na bázi genového inženýrství a celkově netradičních druhů zbraní s využitím neletálních technologií jako třeba elektronické a elektromagnetické prostředky, které jsou určeny pro vyřazení různých elektronických systémů. Také byly vyvíjeny prostředky pro budování různých zátarasů, které by působily vůči technice, ale i osobám. Docházelo také k zdokonalování psychotropních zbraní, působících na psychiku člověka. [2]

1.3.1.9 Nákup techniky

Česká republika měla za posledních dvacet let několik dodavatelů jak zahraničních, tak i českých jako například Tatra, Areo Vodochody, atd. Mimo jiné nakupovala také přes NATO, která má vlastní organizaci na nákup techniky s názvem NSPO, která zprostředkovává nákupy členů NATO od různých dodavatelů.

Jedním z největších nákupů v historii ČR je pronájem 14 nadzvukových letounů JAS-39 Gripen, které byly v roce 2004 pronajaty Švédským královstvím s cenovkou desetiletého pronájmu přibližně 20 miliard Kč. Další velkou událostí v nákupu vojenské techniky

byl nákup obrněných transportérů Pandur II od Rakouské zbrojovky Steyr. Bylo celkem nakoupeno 107 vozidel, za které dala tehdejší vláda přibližně 14,4 miliardy korun.

1.3.2 Shrnutí

Obranný průmysl z pohledu materiálních zdrojů si prošel velkými změnami za posledních dvacet let a to hlavně z pohledu počtu, který se od roku 1989 začal drasticky redukovat a dá se říct, že tento trend se mírně drží až do nynější doby. Důvodem této velké redukce obranného materiálu měl na svědomí plán výstavby moderní a profesionální armády.

2 SOUČASNÝ STAV OBRANNÝCH ZDROJŮ

V této části jsou zahrnuty informace ohledně stavu obranných zdrojů za aktuální období, tedy za rok 2017 – 2018. V některých případech jsou zmíněny i předchozí léta, ale to hlavně kvůli porovnání čísel a stavu, které se každým rokem mění. V části s finančními zdroji byl probrán rozpočet a jeho skladba za posledních pár let a jaké jsou plány do budoucna. Lidské zdroje obsahují hlavně detailní popis rekrutace do ozbrojených sil ČR a počty osob v resortu MO. Poslední materiální část obsahuje veškerou technickou bojovou výbavu AČR včetně počtů bojové techniky.

2.1 Finanční zdroje

Jak již bylo řečeno v části, která popisuje vývoj rozpočtu pro rok 2014, tak USA tlačí ostatní členy NATO k dodržení závazku na výdej alespoň 2 % HDP na financování obrany. Tento závazek byl dán v roce 2014 na summitu ve Walesu, jako reakce na ruskou akci na Krymu. Jako reakce na tyto události začalo procento podílu na HDP od roku 2014 mírně stoupat a drží se tak i do dnešních let. I přes to tato hodnota ani zdaleka nedosahuje požadované výši dvou procent a v průběhu následujících let pravděpodobně ani dosahovat nebude, ale bude se k ní pomalu blížit.

V roce 2017, kdy proběhly v ČR volby do poslanecké sněmovny se tento problém často zmiňoval a mnoho politických stran mělo ve svém volebním programu slíbený růst armádního rozpočtu a navýšení podílu na HDP. Některé strany plánovaly navýšení na zmiňované dvě procenta již do roku 2021, konkrétně TOP09 a STAN. Tento termín je ale poněkud nereálný a strany jako ODS, ANO a lidovci plánovali tuto hodnotu dosáhnout přibližně do roku 2024, což je poněkud reálnější termín. Dále ČSSD plánovala navýšení na 1,4% HDP, ovšem neuvedla žádný termín, do kdy plánuje tento slib uskutečnit. Byly zde i takové plány stran, které chtěly uspořádat referendum o vystoupení z NATO. Konkrétně se jednalo o KSČM a SPD. V roce 2017, na mnichovské bezpečnostní konferenci bylo ministrem obrany Martinem Stropnickým prohlášeno, že Česká republika má ke dvěma procentům HDP nakročeno dobrým směrem a tato hodnota by mohla být dosažena do roku 2025 s tím, že hodnota 1,4 procenta by měla být dosažena okolo roku 2020. [17]

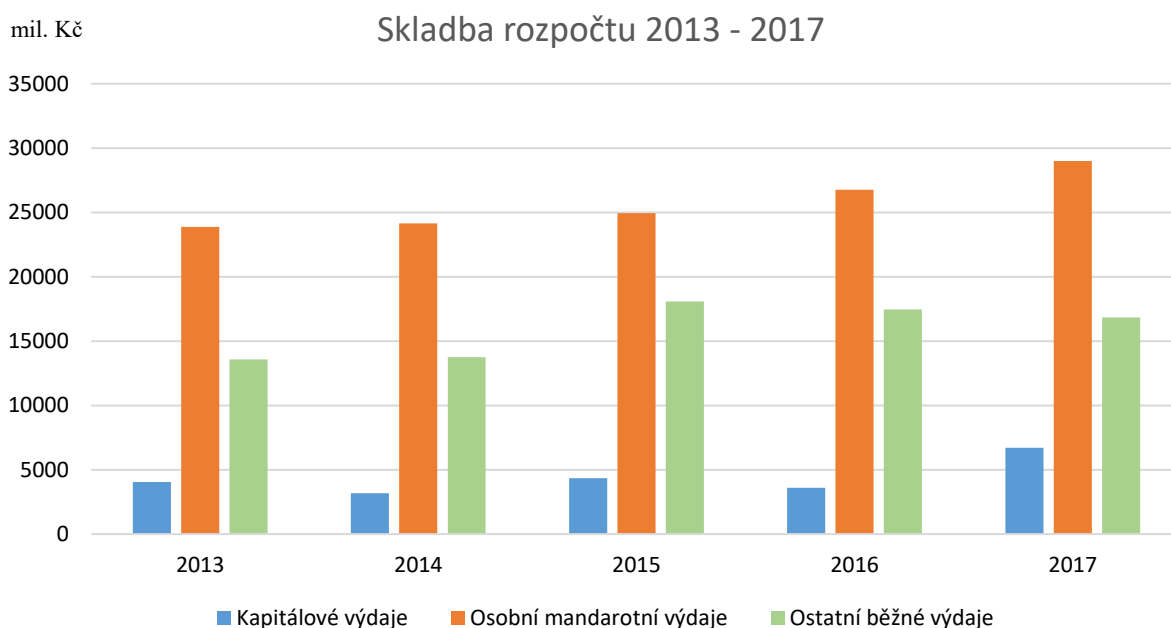
2.1.1 Rozpočet a jeho skladba 2013 – 2017

V této části je uveden rozpočet za posledních pár let a jeho skladba, tedy na co byly určité částky z rozpočtu využity.

Tab. 6: Skladba rozpočtu 2013 – 2017 [5], upravil Pivarč 2018

Skladba výdajů (v mil. Kč)	Skutečnost (vč. Mimorozpočtových zdrojů)			Schválený rozpočet	
	2013	2014	2015	2016	2017
Kapitálové výdaje	4 033,6	3 175,9	4 339,2	3 587,6	6 696,9
Osobní mandatorní výdaje	23 868,0	24 155,1	24 929,3	26 750,5	29 004,1
Ostatní běžné výdaje	13 562,3	13 738,4	18 073,5	17 445,0	16 834,0

Kapitálové výdaje se dají nazvat investiční výdaje a zahrnuje veškeré náklady, které armáda investovala do něčeho nového. Osobní mandatorní výdaje obsahují finance, které je třeba státem platit a nelze se jim vyhnout. Jedná se o výdaje jako platy zaměstnanců, důchody a sociální dávky, povinné pojistné, dotace a neinvestiční dotace podnikatelským subjektům. Ostatní výdaje zahrnují věcné neinvestiční výdaje. Podle doporučení NATO je nejlepší držet poměr mezi mandatorními, ostatními a kapitálovými výdaji poměr 50:30:20.

Obr. 6: Graf skladby rozpočtu 2013 – 2017 [5] [18], upravil Pivarč 2018

Na grafu viz Obr. 6 lze vidět, že největší část z celkového rozpočtu Resortu MO jde na osobní mandatorní výdaje, což jsou převážně různé pojištění, vojenské výsluhy a důchody, které jak lze vidět z názvu je nutné platit a nelze tohle číslo nějak výrazně zredukovat. Na-

opak nejmenší část zastupují samotné kapitálové výdaje, do kterých se počítají různé investice do stálých aktiv, které MO za dané roční období pořídilo.

Rozpočty a rozpočtové výhledy vytváří odbor rozpočtu ministerstva obrany, který vypočítá rozpočet na střednědobý výhled (2018 – 2020) a nechá jej schválit Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR. Tento střednědobý výhled je následně zapsán v Ukazateli kapitoly 307 Ministerstva obrany, kde je tento střednědobý výhled detailně rozepsán do položek výdajů za které plánuje ministerstvo obrany v budoucnu čerpat finance ze schválených rozpočtů. [5] [17] [18]

2.2 Lidské zdroje

V roce 2017 k datu 31. prosince bylo v České republice přesně 10 610 055 obyvatel a jedná se o celkový nárůst o 31 235 obyvatel oproti roku 2016. Ovšem drtivá většina této hodnoty je zapříčiněna stěhováním a to přesně 28 273 obyvatel, kteří se v roce 2017 do ČR přistěhovali. Přírozeným přírůstkem, tedy narozením za rok 2017 přibylo pouze 2 962 obyvatel. Číslo se zdá být na první pohled malé, ale stále není minusové, což je v dnešní době problém některých států.

V dnešní době je zde několik typů cest, které si zájemce může vybrat, pokud chce být součástí ozbrojených sil ČR a aktivně se podílet na obraně státu. Tyto tři cesty budou dále popsány, včetně požadavků na uchazeče a případné možnosti. [19]

2.2.1 Voják z povolání

Armáda České republiky je zaměstnavatel, jako každý jiný, který stále hledá nové zájemce o službu do služebního poměru vojáka z povolání. Nabízí respektovanou práci, nadstandardní plat, lákavé benefity a zejména perspektivu velké kariéry. Součástí je také neustálé profesní vzdělávání, pracování se speciální technikou a možnost misí v zahraničí, kde bude za úkol pomáhat cizím zemím a kulturám, kde voják potká nové lidi, kteří dopomohou uvědomit si, že armádu utváří především ryzí charakter jejich vojáků. Co by měl ale takový uchazeč o vstup do AČR splňovat?

Je jasné, že v Armádě ČR nemůže sloužit každý a je nutné splňovat určené podmínky pro přijetí. Jedná se o úplně nejzákladnější podmínky, které by měl každý zájemce splňovat hned na prvním místě, když bude žádat o přijetí. Jedná se o podmínky pro přijetí dle zákona č. 221/1999 Sb. a to jsou:

- věk 18 let a více,
- občanství ČR,
- trestní bezúhonnost,
- zdravotní způsobilost,
- splnění kvalifikačních předpokladů, tedy míst alespoň výuční list,
- ke dni nástupu do služby nebýt členem politické strany či hnutí anebo odborové organizace,
- složení vojenské přísahy.

Pokud se daný zájemce dostane přes první výběrové řízení a bude přizván na první schůzku, tak je zapotřebí s sebou mít i patřičné dokumenty, které při schůzce musí doložit na rekručním místě. Jedná se o tyto doklady:

- občanský průkaz,
- doklad o dosaženém vzdělání,
- řidičský průkaz (pouze pokud jej uchazeč má)
- osvědčení, certifikáty (pokud nějaké uchazeč má)
- 3 pasové fotografie.

Uchazeč nemusí donést opis z Rejstříků trestů ČR, jelikož tento dokument si obstará AČR sama.

Mezi jednu z prvních a nejdůležitějších věcí, které jsou při rekrutaci zapotřebí udělat, je lékařské vyšetření ve vojenské nemocnici. Na základně zdravotního posudku z této nemocnice uchazeči nakonec bude nabídnuto služební místo. Tyto prohlídky se dělají pouze na třech místech v celé České republice a to v Ústřední vojenské nemocnici v Praze 6, Vojenské nemocnici v Brně a Vojenské nemocnici v Olomouci. Jedná se o komplexní vyšetření, ke kterému si uchazeč donese výpis z karty od svého lékaře. Dívky také donesou výsledky gynekologického vyšetření, které nesmí být starší než 3 týdny. [20]

Dalším krokem pro přijetí jsou fyzické testy, které mají předpřipravený určitý set cviků, které je zapotřebí splnit ve stanoveném limitu. Výhoda je ta, že na rozdíl od zdravotní prohlídky, tak na tento test se dá při troše odhodlanosti připravit a webové stránky AČR dokonce i svým uchazečům radí, jak na to. Jedná se konkrétně o tyto cviky:

- sed – leh
- kliky-vzpor (pouze pro muže)
- skok daleký z místa

- sálový test W170(test výkonu při tepové frekvenci 170 tepů/min)

V následující tabulce jsou uvedeny veškeré informace týkající se potřebného dosaženého výkonu v daných cvicích rozdělených podle pohlaví a věkové kategorie. Věková kategorie římsky o značená jako „I“ se týká uchazečů do věku 30let. Římská „II“ se tedy automaticky týká uchazečů s věkem nad 31let. [20]

CVIK / TEST	JEDNOTKA MĚŘENÍ	POHLAVÍ	VĚKOVÁ KATEGORIE	ÚROVEŇ NORMY
SED-LEH počet opakování provedených za 1 minutu	opakování	muž	I	33
			II	31
		žena	I	28
			II	23
KLIK-VZPOR počet opakování provedených za 30 sekund	opakování	muž	I	19
			II	16
SKOK DALEKÝ Z MÍSTA odrazem snožmo (max. výkon)	centimetr	muž	I	182
			II	173
		žena	I	144
			II	134
SÁLOVÝ TEST W₁₇₀ dosažený výkon (W) při tepové frekvenci 170 tepů/min*	W/kg	muž	I	1,80
			II	1,60
		žena	I	1,30
			II	1,10

Obr. 7: Tabulka požadovaných výkonů při fyzických testech [20]

Po úspěšném absolvování fyzických testů je uchazeč odeslán na 3 měsíční vojenský výcvik do Vyškova na Moravě a následně přidělen ke svému útvaru. [20]

2.2.1.1 Vzdělání a kariéra

Je vhodné zmínit, že při vstupu do Armády České republiky hraje i velkou roli dosažené vzdělání a funguje to přibližně stejně, jako při vstupu do klasického zaměstnání, kde čím vyšší dosažené vzdělání máme v daném oboru, tím vyšší možnosti máme na trhu práce. I Armáda ČR nabízí možnost velké kariéry.

Určité pozici vždy odpovídá patřičná hodnost a patřičné hodnosti zase odpovídá určitý stupeň vzdělání. Se středním vzděláním s výučním listem může být uchazeč jmenován do hodnosti svobodníka, desátníka, nebo až četaře či rotného. Pokud má uchazeč maturitu, může být jmenován rotmistrem, nadrotmistrem, praporčíkem, nadpraporčíkem nebo až štábním praporčíkem. Uchazeč s bakalářským vzděláním se může stát poručíkem, nadpo-

ručíkem nebo kapitánem. S magisterským, inženýrským, nebo doktorským titulem může uchazeč začínat i jako major.

K příslušné hodnosti také patří služební tarif, který je vyplácen jako výplata měsíčně a mohou být k němu připočítány i různé příspěvky a bonusy. Svobodník má měsíční služební tarif přibližně 24 850 Kč a pro příklad porovnání s rotmistrem, který má měsíční tarif přibližně 34 740 Kč. Nejvyšší zmíněná hodnost, dosažitelná podle vzdělání je major, který má měsíční tarif 55 310 Kč, což je opravdu velké a nadstandartní finanční ohodnocení v porovnání se státním průměrem, který je něco okolo 31 000 Kč. Výše těchto služebních tarifů je určena podle nového zákona o Výši služebních tarifů dle §68, odstavce 2. který byl schválen 25. září 2017 nařízením vlády a vešel v platnost 1. listopadu 2017. [20]

2.2.2 Aktivní záloha

Voják v záloze, nebo také známé jako Aktivní záloha je plnohodnotnou součástí ozbrojených sil ČR. Je nezbytná pro profesionální Armádu ČR a to především, protože představuje pojitko mezi vojenským a civilním světem. AZ je oporou Armády ČR a pravidelně se účastní společných velkých cvičení. Vojáci AZ jsou pravidelně nasazováni k posílení integrovaného záchranného systému (například při povodních a dalších živelných katastrofách). Často také spolupracují s Policií ČR a na vlastní žádost může být příslušník AZ také vyslán na zahraniční misi společně s profesionály. [21]

Dostát se do služby vojáka v Aktivní záloze je poměrně snazší než v případě služby vojáka z povolání. Jedná se o podobný přijímací proces, jenom je zjednodušen o některé aspekty.

Součástí AZ je takzvané dobrovolné cvičení (dále pouze DVC), které je určené pro absolutní nováčky, kteří nemají o armádě ani tušení a budou zde poučeni a cvičeni jako absolutní začátečníci. Jedná se o cvičení na období šesti týdnů, nebo rozdělení na 2x 3 týdny. Přičemž účastník DVC je za tuto dobu finančně odměněn a po ukončení cvičení může snadno navázat službou v AZ. Z toho vyplývá, že po ukončení DVC může uchazeč „s vojnou“ skončit, pokud nebude mít zájem o vstup do AZ, ke kterému už nebude potřebovat žádné dodatečné cvičení jako u vojáka z povolání. [21]

Základní požadavky na vojáka v záloze (AZ nebo DVC) není úplně pro každého a je velmi podobné tomu u profesionálního vojáka z povolání. Podmínky pro přijetí do AZ a na DVC (dle zákona číslo 45/2016):

- věk 18 let a více,
- občanství ČR,
- trestní bezúhonnost,
- zdravotní způsobilost,
- splnění kvalifikačních předpokladů, tedy mít alespoň výuční list (AZ),
- v případě DVC mít alespoň základní vzdělání,
- podepsání prohlášení o nepodporování extremismu.

Potřebné doklady jsou opět velmi podobné jako u vojáka z povolání, pouze s mírnými změnami, které jsou zapříčiněny menšími nároky:

- občanský průkaz,
- doklad o dosaženém vzdělání,
- průkaz pojišťovny (kartička zdravotní pojišťovny),
- řidičský a zbrojní průkaz (pokud jej uchazeč má).

Následná lékařská prohlídka je také hodně zjednodušena a uchazeč nemusí ani do vojenské nemocnice pro její uskutečnění, nýbrž postačí takzvaná posádková ošetrovna, kterých je celkem v ČR sedm, kde uchazeč podstoupí méně náročnému vyšetření.

Jako velká výhoda je ta, že kromě zmíněného šetří týdenního DVC a lékařské prohlídky nemusí uchazeč o vstup do vojenských záloh podstoupit fyzický test, který je u vojáka z povolání vyžadován. Po absolvování šesti týdenního výcviku ve Vyškově (Morava) je možnost nastoupit k jednotce AZ okamžitě bez jakéhokoliv dodatečného cvičení či testování. [21]

2.2.3 Počty osob v resortu MO

Následující tabulka obsahuje počet osob resortu MO za roky 2015 – 2017 rozděleny podle zákona č. 221/1999 Sb. po novelizaci zákonem č. 272/2009 Sb. dále oproti předchozím rokům na základně Zákona o státní službě č. 234/2014 Sb. vznikla kategorie „Státní zaměstnanci“, která se taktéž nyní počítá do resortu MO. [22]

Tab. 7: Tabulka počtů osob resortu MO 2015 – 2017 [22], upravil Pivarč 2018

Kategorie	2015	2016	2017
Generálové	19	25	28
Vyšší důstojníci	2 027	2 094	2 079
Nižší důstojníci	3 418	3 596	3 739
Praporčíci	6 224	6 654	6 923
Poddůstojníci	7 474	7 829	8 364
Mužstvo	8 28	1 021	1 214
Přípravný sbor	1 464	1 485	1 422
Dispozice	5 16	480	482
Vojáci z povolání	21 970	23 184	24 251
Občanští zaměstnanci	6 411	6 515	6 691
Státní zaměstnanci	1 131	1 148	1 178
Rezort MO celkem	29 512	30 847	32 120

Lze si všimnout, že počty pomalu přibývají a to hlavně u vojáků z povolání, kde se pomalu zvyšuje zájem. Dá se předpokládat, že tento zájem se ještě v budoucích letech bude pomalu zvyšovat právě kvůli novému zákonu o vyšších vojenských výplatách, které mohou přilákat mnoho zájemců o službu v ozbrojených silách ČR.

2.3 Materiální zdroje

Jak již bylo řečeno v části popisující úbytek vojenské techniky, tak množství techniky AČR za poslední roky pomalu klesá a to hlavně kvůli jejímu modernizaci a zvýšení profesionality, kdy dochází k soustředění na to nejdůležitější a kvalita dostává přednost před kvantitou. Menší zásluhu ovšem mělo také snižování rozpočtu a tak nebyl dostatek financí na údržbu a provoz některé vojenské techniky.

2.3.1 Pěchotní zbraně 2017

První částí jsou pěchotní zbraně, které jsou využívány složkami AČR. Jsou zde zahrnuty i zbraně používané vojáky v Aktivních zálohách. Jedná se o tyto modely:

- těžký kulomet Browning ráže 12,7 mm M2 HBQCB,
- odstřelovací puška SAKO TRG 22,
- odstřelovací puška Falcon,
- těžká odstřelovací puška Barret M82 A1,
- odstřelovací puška SVD Dragunov,
- 9mm pistole vz. 82,
- 7,62 samopal vzor 58,
- 7,65 mm samopal vzor 61 Škorpion,
- 14,5 kulomet KPVT,
- 30mm automatický kanón 2A42,
- 30 mm granátomet AGS-17,
- 62 mm tankový kulomet PKT,
- 7,62 mm univerzální kulomet vz. 59,
- 12,7 mm kulomet NSV,
- pancéřovka RPG-7,
- reaktivní protitankový granát RPG-75,
- útoční puška 5,56 x 45 mm CZ 805 BREN A1/A2,
- lehký kulomet – 5,56 mm kulomet univerzální FN Minimi (M249 SAW),
- Carl Gustav – protitanková zbraň. [23]

Jak lze vidět, tak arsenál je opravdu velký. Mezi nejnovější zbraně zde patří nejspíš útočná puška CZ 805 BREN. Jedná se o útočnou pušku ráže 5,56 x 45 mm (NATO), která byla vyrobena Českou zbrojovkou a je ve službě přibližně od roku 2011 ve dvou verzích A1 a

A2, přičemž verze A1 disponuje delší hlavní a efektivním dostřelem okolo 500m oproti 400m u verze A2. [23]

Obr. 8 Útočná puška CZ 805 A1 s vybavením [23]

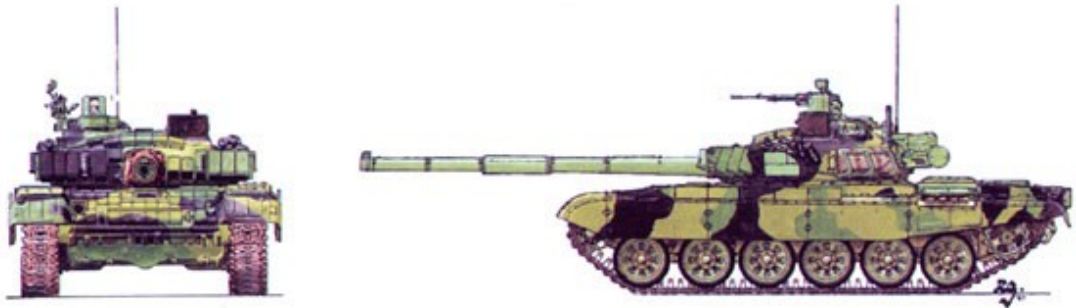
2.3.2 Tanky a obrněná technika

Zde je uvedena veškerá obrněná technika, kterou disponuje AČR:

- obrněný transportér průzkumný BRDM-2rch,
- vyprošťovací tank VT-72,
- bojové vozidlo pěchoty 2 (BVP-2),
- bojové průzkumné vozidlo (BPzV),
- kolový obrněný transportér Pandur II 8x8,
- tank T-72M4 CZ,
- obrněné vozidlo Dingo 2CZ,
- lehké obrněné vozidlo Iveco LMV,
- mostní tank MT-55A. [24]

Za zmínku stojí největší a nejničivější obrněné vozidlo AČR, což je tank T-72M4 CZ, což je tank určený k ničení tanků a ostatních obrněných cílů, případně i živé síly protivníka a nízkoletícím cílům. Je vyzbrojen 125mm kanonem, který je schopen díky automatickému nabíjecímu zařízení střílet 8 ran/min. Dále je vyzbrojen kulometem 7,62 mm PKT spřaženým s kanonem a 12,7 mm protiletadlovým kulometem NSV. Tank je vybaven zařízením, které chrání jeho tříčlennou osádku a vnitřní výstroj vozidla proti vnějším vlivům jako tla-

kové vlně, chemickým látkám a dokonce i radiaci. Tank má zařízení pro překonávání vodních toků a možnosti jízdy pod vodou. Je také vybaven zadýmovacím zařízením, které dokáže vytvořit kouřovou clonu pro maskování. Uvnitř je také hasicí zařízení, které dokáže uhasit případný požár uvnitř vozidla. [24]

Obr. 9: Nákres tanku T72M4 CZ [24]

2.3.3 Automobilní technika

Zde je uveden seznam automobilní techniky AČR, jedná se o neobrněná vozidla, která jsou většinou určena pouze k přepravě osob a průzkumu okolí:

- zásahové vozidlo TATRA 815 8x8 VVN,
- nákladní automobil TATRA 810,
- UAZ-469CH,
- Land Rover Defender 110TDi,
- osobní terénní automobil UAZ469B,
- střední nákladní automobil TATRA 815 4x4,
- Land Rover Defender 130 Kajman. [25]

2.3.4 Dělostřelecká a PVO technika

V této části je uveden seznam dělostřelecké a protivzdušné techniky, kterou disponuje AČR, jedná se jak o výzbroj určenou k destrukci, tak i sledovací systémy, určené k zachycení pohybu protivníka:

- ruční raketový protiletadlový systém RBS-70 Saab Bofors Dynamics,
- 120mm samohybný minomet PRAM,
- 152mm samohybná kanónová houfnice,
- dělostřelecký systém Arthur,
- 120mm minomet vz. 82,

- minomet 60mm Antos,
- protiletadlový raketový komplet 2K 12M KUB M,
- protiletadlový raketový komplet Strela 10,
- pasivní sledovací systém Věra. [26]

2.3.5 Letecká technika

Česká republika není příliš velký stát a ani ne tak ekonomicky vyspělý, jako například Německo, či Francie a nemá tolik prostředků na provoz velkého počtu letecké techniky, proto jsou počty letecké techniky AČR poměrně malé, to ale neznamená, že jsou zastaralé. Probíhá neustálá modernizace útočných a přepravních letounů, aby nezaostávaly ve světě moderní armády. Zde je přehled letecké techniky AČR:

- RAVEN RQ-11B lehký bezpilotní průzkumník,
- W-3A SOKOL,
- Mil Mi-8 víceúčelový vrtulník,
- Mil Mi-17 víceúčelový vrtulník,
- Mil Mi-24 bitevní vrtulník,
- Jak-40 třímotorový proudový letoun,
- CL-601 dvoumotorový proudový letoun,
- L-410,
- CASA C-295M dvoumotorový taktický transportní letoun (zakoupeny 2010),
- L-39 ALBATROS cvičný proudový letoun,
- L-159 ALCA lehký víceúčelový bojový letoun,
- JAS-39 Gripen víceúčelový bojový letoun. [27]

Největší chloubou letectva AČR jsou nejspíše bojové letouny JAS-39 Gripen, které má pronajaté od Švédského království. Jedná se o víceúčelový bojový letoun vyvinutý firmou Saab, který byl poprvé nasazen do švédským letectvem v roce 1997. Letoun je vybaven proudovým motorem od firmy Volvo Aero RM 12 s tahem 80 kN, který dokáže vyvinout maximální rychlost až Mach 2 (2400km/h) s doletem 3000 kilometrů. Letoun je vyzbrojen kanonem Mauser Bk – 27 ráže 27 milimetrů se zásobou 120 nábojů a regulovatelnou kadencí 1100 až 1700 ran za minutu, na pěti závěsnících může nést řízené střely (protiletadlové, pozemní, protilodní a další typy) nebo víceúčelovou kontejnerovou zbraň. Letoun je standardně určen pouze pro jednoho pilota, existují ovšem i dvoumístné verze. Ve službách AČR jsou tyto letouny od roku 2004. [27]

2.3.6 Počty vojenské techniky k roku 2018

Zde je uveden počet bojové techniky, která je k 1. lednu 2018 v majetku ozbrojených sil České republiky bez ohledu na to, zda jsou dané technické prostředky plánované použít, nebo jsou loženy ve skladech, bojeschopné či dlouhodobě nebo krátkodobě uložené. [16]

1. Bojové tanky (všechny verze typu T-72	<i>počet:</i> 119
2. Bojová obrněná vozidla	<i>počet:</i> 439
3. Dělostřelecké systémy ráže 100mm a více	<i>počet:</i> 179
4. Bojové letouny (JAS-39 a L-159)	<i>počet:</i> 35
5. Bojové vrtulníky (Mi-24 a Mi-35)	<i>počet:</i> 17

2.3.7 AOBP

Asociace obranného a bezpečnostního průmyslu (AOBP) České republiky, která sdružuje firmy zabývající se výzkumem, vývojem, výrobou, obchodem a marketingem s obrannou a bezpečnostní technikou, materiálem a službami. Jedná se o nevládní, nezávislou, nepolitickou, neziskovou a neobchodní organizaci, která byla založena v roce 1997. Již od samotného založení je velmi uznávaným a respektovaným partnerem vlády České republiky, ministerstev průmyslu a obchodu, obrany, vnitra a zahraničních věcí, s nimiž má podepsanou řadu dohod o spolupráci.

Tato asociace sdružuje velké množství firem v odvětví vybavení bezpečnostních služeb, zbraňový průmysl, systémy řízení palby, munice. Dále obrněná vozidla a jejich vybavení, komunikační a radiolokační systémy, systémy velení a jeho vybavení a také firmy zabývající se leteckou technikou a její zařízení. Veškeré tyto odvětví jsou velmi důležité pro AČR a odvětví bezpečnosti státu obecně.

V NATO se AOBP angažuje v rámci Poradní skupiny pro průmysl (NIAG) a spolupracuje s agenturou NSPA, což je agentura organizace NATO, která materiálně ale i informačně podporuje členské státy. [28]

2.3.8 Sktruktura vzdušných a pozemních sil

2.3.8.1 Velitelství Vzdušných sil AČR

Vzdušné síly Armády České republiky zabezpečují obranyschopnost, suverenitu a územní celistvost České republiky a jejího vzdušného prostoru. Jako hlavní úkol Vzdušných sil AČR je obrana vzdušného prostoru Českého státu. Tento úkol je plněn jednotkami a útvary

vzdušných sil v rámci integrovaného systému protivzdušné a protiraketové obrany NATO, pokud dojde k ohrožení, systém bude podpořen aktivací Národního posilového systému protivzdušné obrany. [29]

V rámci plnění aliančních závazků NATO a EU jsou vyčleňovány části sil z jednotek a útvarů pro přípravu úkolových uskupení ve prospěch mezinárodních operací. Zejména se jedná o přípravu jednotek vysoké připravenosti (NATO Readiness Forces) protiletadlového raketového vojska a poradního týmu pro výcvik příslušníků afghánského vrtulníkového letectva (Air Advisory Team)

Letecké jednotky vzdušných sil jsou také pravidelně nasazovány v zahraničních operacích a podílejí se na plnění úkolů, které vyplívají z přijatých zákonů a meziresortních dohod. [29]

Velitelem vzdušných sil AČR je generálmajor Ing. Jaromír Šebesta.

Bojové jednotky:

- 21. základna taktického letectva Čáslav,
- 22. základna vrtulníkového letectva Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou.

Jednotky bojové podpory:

- 24. základna dopravního letectva Praha – Kbely,
- 25. protiletadlový raketový pluk Strakonice,
- 26. pluk velení, řízení a průzkumu Brandýs nad Labem – Stará Boleslav. [29]

Jednotky bojového zabezpečení:

- správa letiště Pardubice.

Obr. 10: Znak velitelství Vzdušných sil AČR [29]

2.3.8.2 Velitelství Pozemních sil AČR

Pozemní síly jsou určeny k přípravě úkolových uskupení a vytváření pozemních sil předurčených pro řešení taktických a operačně taktických úkolů na území ČR, ale i mimo něj a k plnění dalších, zákony stanovených úkolů na území ČR. Jednotky pozemních sil dále plní úkoly reakce a prevence na krizové situace v aliančním a národním rozsahu. Díky jejich organizaci je umožněno vytváření úkolových uskupení pro řešení taktických úkolů a operací všemi silami, nebo pouze jejich částí, nebo také v sestavě aliančního uskupení na území ČR i mimo něj. [30]

Pozemní síly AČR bývají také nasazovány na vyžádání podpory IZS při živelných a jiných katastrofách. Velitel Pozemních sil AČR je generálmajor Ing. Štefan Kaleta.

Bojové síly:

- 4. brigáda rychlého nasazení Žatec,
- 7. mechanizovaná brigáda Hranice.

Síly bojové podpory:

- 13. dělostřelecký pluk Jince,
- 15. ženijní pluk Bechyně,
- 31. pluk radiační, chemické a biologické ochrany Liberec,
- 53. pluk průzkumu a elektronického boje Heliodra Píky Opava,
- 103. centrum CIMIC/PSYOPS Olomouc. [30]

Síly bojového zabezpečení:

- 14. pluk logistické podpory Pardubice.

Obr. 11: Znak velitelství Pozemních sil AČR [30]

2.3.9 Shrnutí

Výzbroj a výbava ozbrojených sil ČR je stále ve fázi budování moderní armády. Nasvědčuje tomu to, že součástí vojenského arzenálu je stále poměrně staré vybavení a to se týká jak výzbroje vojáků, tak bojových a transportních vozidel, letounů či vrtulníků. Početně je znát, že ČR se soustřeďuje spíše na pozemní síly a letectvo spíše plní funkci podpůrného prvku.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 PROGNOZA VÝVOJE LIDSKÝCH ZDROJŮ

V této kapitole bude popsán pravděpodobný vývoj lidských zdrojů České republiky v souvislosti s obranou státu. Tato prognóza se hlavně opírá o demografický vývoj lidských zdrojů, tedy lidské populace a pojednává jejich vlivu na obranu České republiky, konkrétněji rekrutaci, která s vývojem populace státu úzce souvisí. Kromě předvídaného demografického vývoje jsou také rozebrány dva různé scénáře, které mohou nastat oproti předvídanému demografickému vývoji a to optimistický scénář, kde se počítá s tím, že přirozený přírůst obyvatel bude vyšší, než se původně plánovalo. Druhý scénář je pesimistický, kde se počet narozených oproti předvídanému vývoji velmi sníží například v důsledku hromadné nákazy, nebo jinému vnějšímu vlivu.

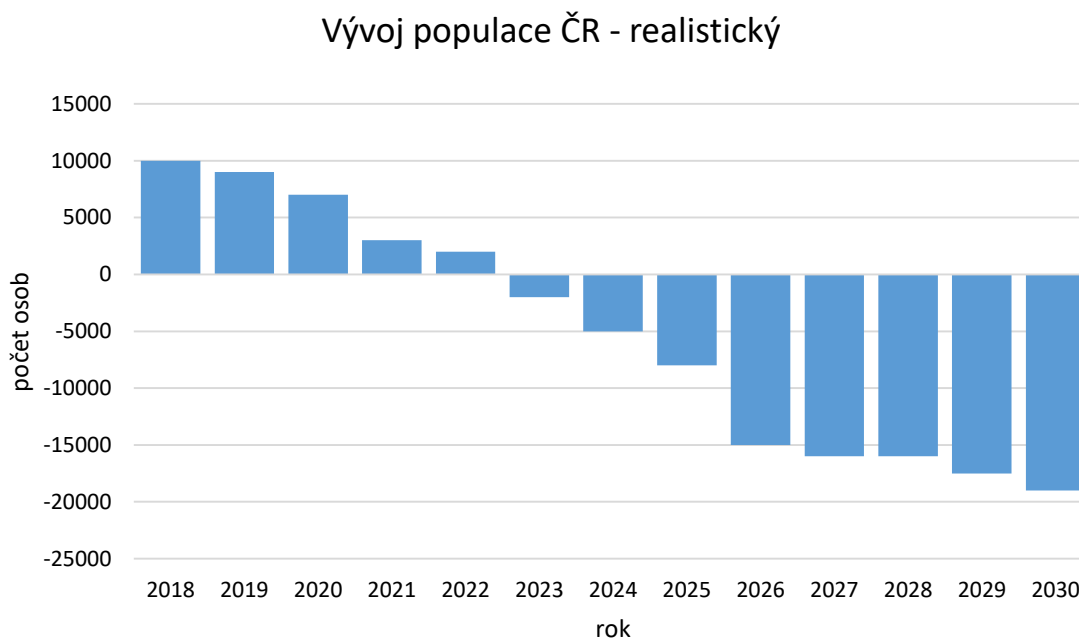
Personální rozvoj je pro budoucí plánování velmi důležitým aspektem a je potřebný pro naplnění požadovaných schopností ozbrojených sil a s tím souvisí právě lidské zdroje a legislativa. Nábor, vzdělávání a příprava nových a kvalitních vojáků a civilního personálu je prioritou a budoucí demografické analýzy jsou pro rozhodování v oblasti personálního rozvoje velmi důležité. Pokud se bude do budoucna rodit méně dětí, tak hrozí, že v průběhu dalších let nebude mít ministerstvo obrany dostatek lidí, vhodných pro nábor. Jelikož nejvhodnější věk pro nábor do ozbrojených sil je od 18 až 25 let, tak tyto demografické prognózy do budoucna jsou velmi užitečné a mohou resortu MO říci, jak se připravit na situaci do příštích let z pohledu zaměstnavatele, který jako každý druhý musí konkurovat ostatním na trhu práce, ve kterém může být nedostatek nových uchazečů.

V takovém případě bude hrát klíčovou roli také systém vzdělávání na Univerzitě obrany a dalších vzdělávacích institucí a výcvikových zařízení resortu, které mohou v rámci budoucího rozvoje zaujmout i takové uchazeče, kteří dříve o možnosti kariéry v AČR ani neuvažovali.

3.1 Demografický vývoj v ČR 2018 – 2030

Demografický vývoj je nejdůležitějším faktorem při určování lidských zdrojů do jakéhokoliv odvětví. Momentálně je Česká republika v poněkud zajímavé situaci, kdy sice nárůst obyvatel pomalu roste, nicméně se nejedná o přirozený nárůst a tedy se převážně jedná o lidi přistěhovalé a naopak narozených pomalu ubývá. Tento faktor sice nemá instantní dopad na lidské zdroje, jenže v dlouhodobém výhledu má dopad velký. Z pohledu rekrutace

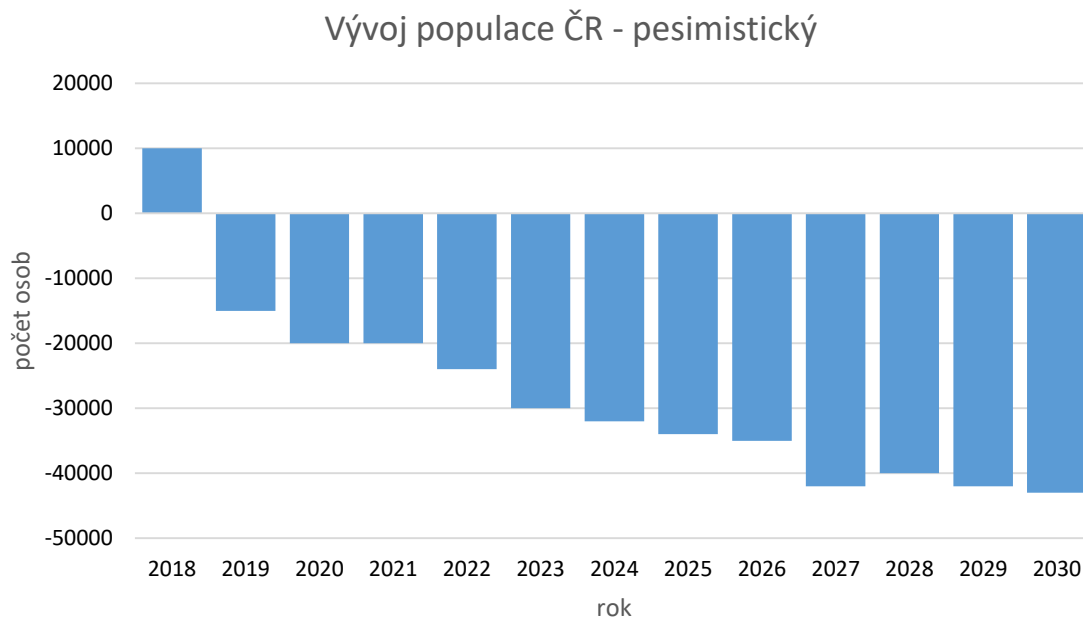
ovšem nemůžeme brát přirozený přírůstek obyvatel v potaz a je třeba brát na vědomí spíše vývoj počtu osmnáctiletých v nadcházejících letech.

Obr. 12: Graf vývoje populace ČR – realistický [31], upravil Pivarč 2018

Na obrázku 12 je znázorněn graf, který ukazuje realistický vývoj populace ČR ukazující roční přírůstek, nebo úbytek obyvatel. Jedná se o mírně upravený předpoklad Českého statistického úřadu, který počítá s tím, že přibližně okolo roku 2022 začne být populační vývoj v ČR minusový a postupem let se tento negativní vývoj bude ještě prohlubovat až k číslům okolo - 15000 osob za rok ať už bude mnoho lidí umírat, stěhovat se mimo území ČR a do toho bude zasahovat nízká porodnost. Tento jev nemá pro rekrutaci do ozbrojených sil ČR do roku 2030 moc velký vliv, protože potenciální zájemci, narození v těchto letech dosáhnou příslušného věku až o dost později. Nicméně je třeba s tímto faktem počítat a do budoucna vybudovat takové plány a zázemí, aby bylo ministerstvo obrany pro budoucí zájemce atraktivním zaměstnavatelem na trhu práce. S tímto faktem Ministerstvo obrany ovšem počítá a ve svém dlouhodobém výhledu pro obranu ČR do roku 2030 zmiňuje, že se do budoucna bude muset zaměřit na co nejlepší služby ohledně personálu již existujícího a budoucího tak, aby mohli konkurovat ostatním zaměstnavatelům na trhu práce. To se týká hlavně uchazečů v mladším věku a to od 18 do 25 let, kteří jsou pro AČR „nejatraktivnějšími“ uchazeči.

Jak v dnešních letech tak i v budoucích stále bude pokračovat globalizace, která s sebou nese i určitá negativa jako rostoucí mobilita obyvatel s velkou koncentrací, to může vést k rychlému šíření nakažlivých chorob, které mohou vést až k pandemiím.

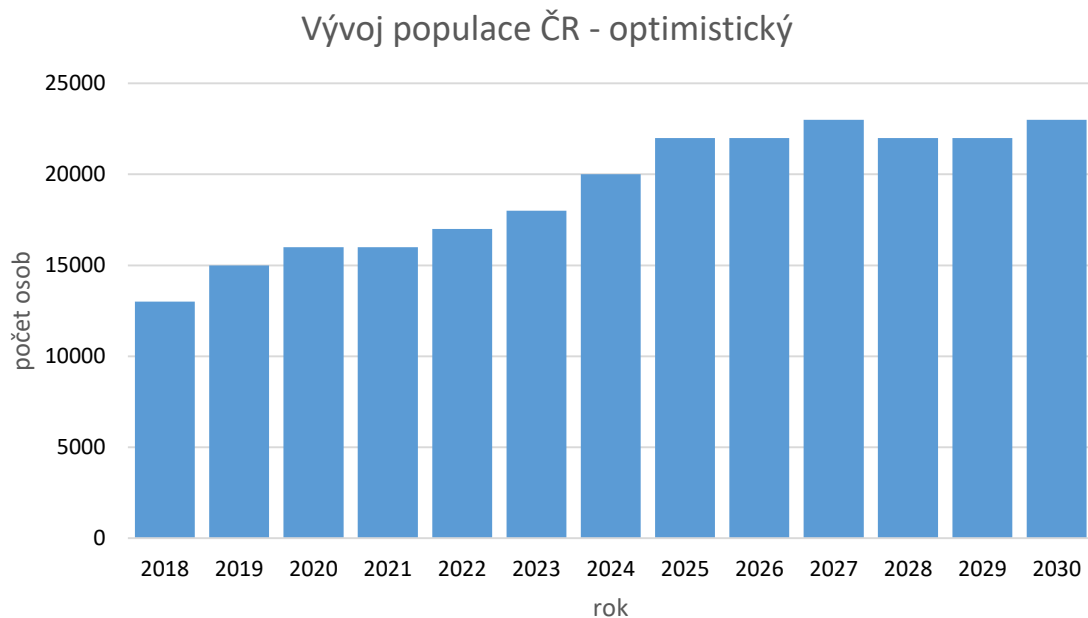
Obr. 13: Graf vývoje populace ČR – pesimistický [31], upravil Pivarč 2018

Graf na obrázku 13 znázorňuje, jak by se mohl vývoj populace ČR vyvíjet, pokud by zde došlo k nežádoucím událostem, mající přímý vliv na počet obyvatel a to třeba výše zmíněným pandemiím, které mohou také výrazně ovlivnit samotnou rekruci a počty lidí, kteří nebudou schopni projít přes lékařskou prohlídku. Dalším faktorem může být horší bezpečnost státu a mnoho lidí se může rozhodnout o opouštění ČR ve velkých počtech. Takovéto rozhodnutí činí většinou právě mladí lidé, kteří jsou nejdůležitější právě pro budoucí rozvoj státu a při takovém jevu začne klesat i porodnost a úbytek počtu osob se tímto ještě prohloubí.

Tato situace již může mít okamžitý dopad na počty personálu Ministerstva obrany, protože situace se může více týkat i starších lidí, kteří budou vážně nemocní, nebo budou z ČR odcházet do zahraničí za lepším životem. Pokud by resort MO v tomto případě nesnížil požadavky na své počty v takovém kritickém období, tak druhým řešením by bylo mírně snížit požadavky na uchazeče. Ačkoliv by tato změna nemusela udělat velké změny, tak by se stále jednalo o posun k lepšímu z hlediska počtu a tohle krizové období by šlo za těchto podmínek přečkat i s relativně slušným personálem resortu MO. Ovšem zde závisí

také na tom, o jaké pozice by se jednalo, protože do některých pozic se snižovat nároky příliš nedají a to například do pozice pilota a jiných podobných, u kterých má člověk velkou zodpovědnost a zachází s velmi drahým vybavením.

Obr. 14: Graf vývoje populace ČR – optimistický [31], upravil Pivarč 2018

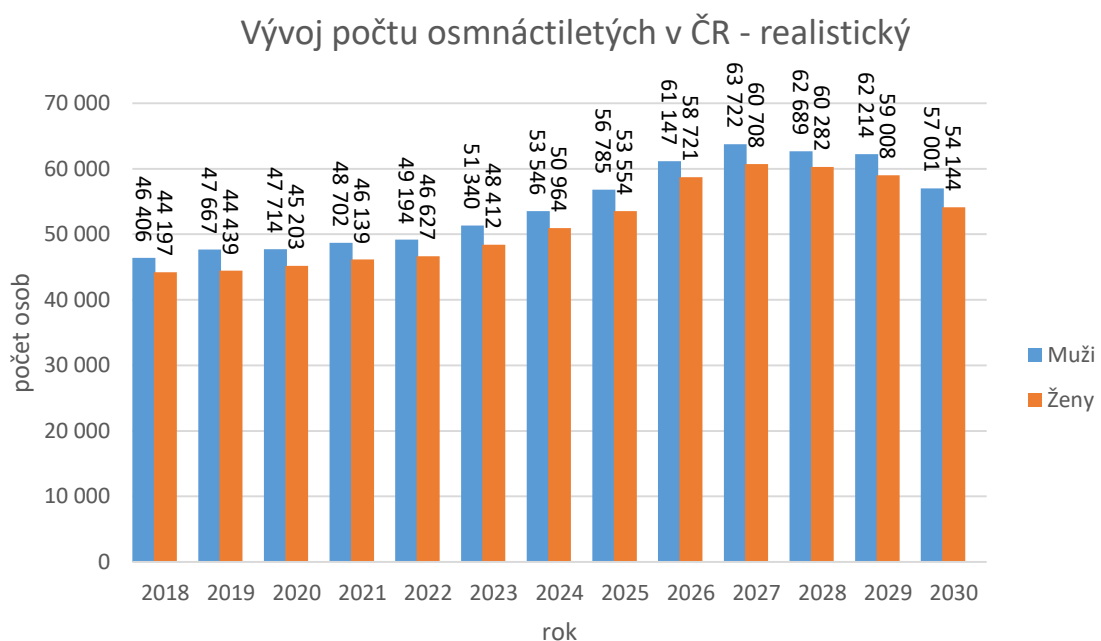
Třetím a posledním scénářem je scénář optimistický, který jak lze vidět na obrázku 14, tak počítá s tím, že každoročně v České republice přibude v rozmezí od 15 do 23 tisíc obyvatel. Taková situace je ovšem pro resort MO vítaná, protože na rozdíl od předchozích dvou scénářů má jistotu v tom, že momentální počet zájemců je poměrně velký a s rostoucím počtem obyvatel a to hlavně přirozeným nárůstem zajišťuje to, že i v budoucích letech bude dostatečný zájem o službu v ozbrojených silách ČR. Jako reakci na takový populační vývoj může resort MO zvýšit své kapacity personálu. Další řešení se také nabízí to, že kapacity personálu ponechá a bude se soustředit pouze na to, aby byli rekrutováni pouze nejlepší uchazeči z nejlepších a tak zajistí, aby AČR měla do budoucna výborný základ na budování špičkové profesionální armády plné lidí schopných plnit své úkoly na sto procent.

3.1.1 Vývoj počtu osmnáctiletých v ČR 2018 - 2030

Pro vývoj budoucí armády je samotný počet obyvatel nedostačujícím faktorem a proto je třeba zmínit i počet osmnáctiletých, protože se jedná o nejvíce atraktivní ročník z pohledu

rekrutace do budoucích řad resortu MO. Ať už se jedná o nástup na vojenskou školu, nebo do služby. Samotný zájem o službu vojáka z povolání je totiž jediný ovlivnitelný faktor resortu obrany.

V této podkapitole mimo porovnání samotných počtů opět podle tří scénářů bude také vyobrazen rekruční potenciál budoucích osmnáctiletých. Po celou dobu vytváření modelu rekručního potenciálu budeme předpokládat, že 37,5% uchazečů je zdravých a z toho se tato hodnota ještě sníží osobnostní neslučitelností s působením v ozbrojených silách na 18,6%. Uvedené procentuální hodnoty jsou inspirované výzkumem o budoucím potenciálu osmnáctiletých v armádě, provedeným v roce 2006. I když se jedná o starší výzkum, tak hodnoty v dnešní době se pohybují téměř na stejných hodnotách. Momentálně je zájem o vstup do armády zvýšený a to hlavně i kvůli nově zvýšeným platům díky dříve zmíněnému zákonu, který začal platit v roce 2017. Proto bude zájem pro rekruční model deset procent v daném populačním ročníku. Ačkoliv zájem o vstup do ozbrojených sil u žen stále roste, tak nejspíše nikdy nedosáhne takového zájmu, jako u mužů. V dnešní době se hlásí okolo 900 až 1100 žen do armády, proto je zájem u modelu nastaven na 5%. [2]

Obr. 15: Vývoj počtu osmnáctiletých v ČR – realistický [31], upravil Pivarč 2018

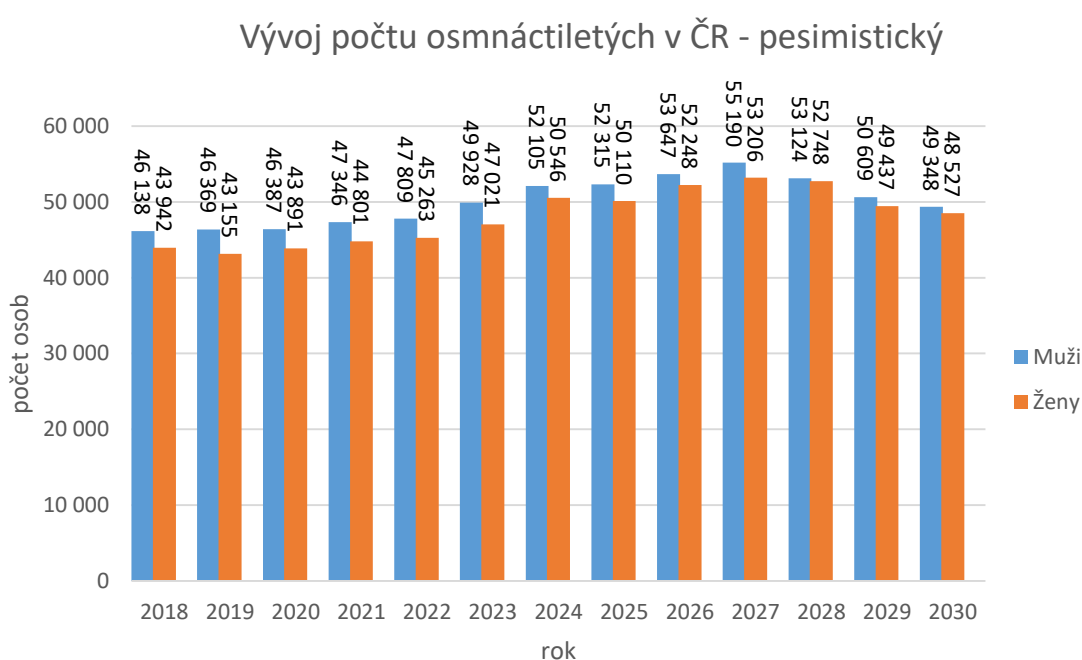
Na grafu v obrázku 15 je vyobrazen vývoj počtu osmnáctiletých v České republice za období od roku 2018 -2030. Jedná se o predikci počtu osmnáctiletých od Českého statistického úřadu, který tuto statistiku vypočítává podle počtu narozených dětí v určitém roce a

případné úmrtnosti dětí. Zde lze také vidět, jak byla v letech 2008 – 2011 zvýšena porodnost, protože roky 2026 – 2029 vykazují zvýšený počet osmnáctiletých, než roky předchozí. Tento trend se bude opakovat i v následujících scénářích akorát s menšími rozdíly. Z pohledu AČR a rekrutace je tento vývoj vítaný, protože počet osmnáctiletých bude v budoucnu vyšší, než v momentálních letech a tento fakt je téměř nevyhnutelný. Jediným faktorem je to, aby byl dostatečný zájem o vstup do řad Ministerstva obrany a přibližně s jakým počtem by měl resort MO počítat. Tento počet bude odhadnut v následující tabulce, která představuje model potenciálních zájemců o vstup do ozbrojených sil ČR.

Tab. 8: Model rekrutačního potenciálu osmnáctiletých 2018 - 2030

rok	Osmnáctiletí muži				Osmnáctileté ženy			
	celkem	zdravotně způsobilí	Osobnostně způsobilí	Zájem	celkem	zdravotně způsobilé	Osobnostně způsobilé	Zájem
	v roce	(37,50%)	(18,60%)	(10%)	v roce	(37,50%)	(18,60%)	(5%)
2018	46 406	17402	8632	863	44 197	16 574	8 221	411
2019	47 667	17875	8866	887	44 439	16 665	8 266	413
2020	47 714	17893	8875	887	45 203	16 951	8 408	420
2021	48 702	18263	9059	906	46 139	17 302	8 582	429
2022	49 194	18448	9150	915	46 627	17 485	8 673	434
2023	51 340	19253	9549	955	48 412	18 155	9 005	450
2024	53 546	20080	9960	996	50 964	19 112	9 479	474
2025	56 785	21294	10562	1056	53 554	20 083	9 961	498
2026	61 147	22930	11373	1137	58 721	22 020	10 922	546
2027	63 722	23896	11852	1185	60 708	22 766	11 292	565
2028	62 689	23508	11660	1166	60 282	22 606	11 212	561
2029	62 214	23330	11572	1157	59 008	22 128	10 975	549
2030	57 001	21375	10602	1060	54 144	20 304	10 071	504

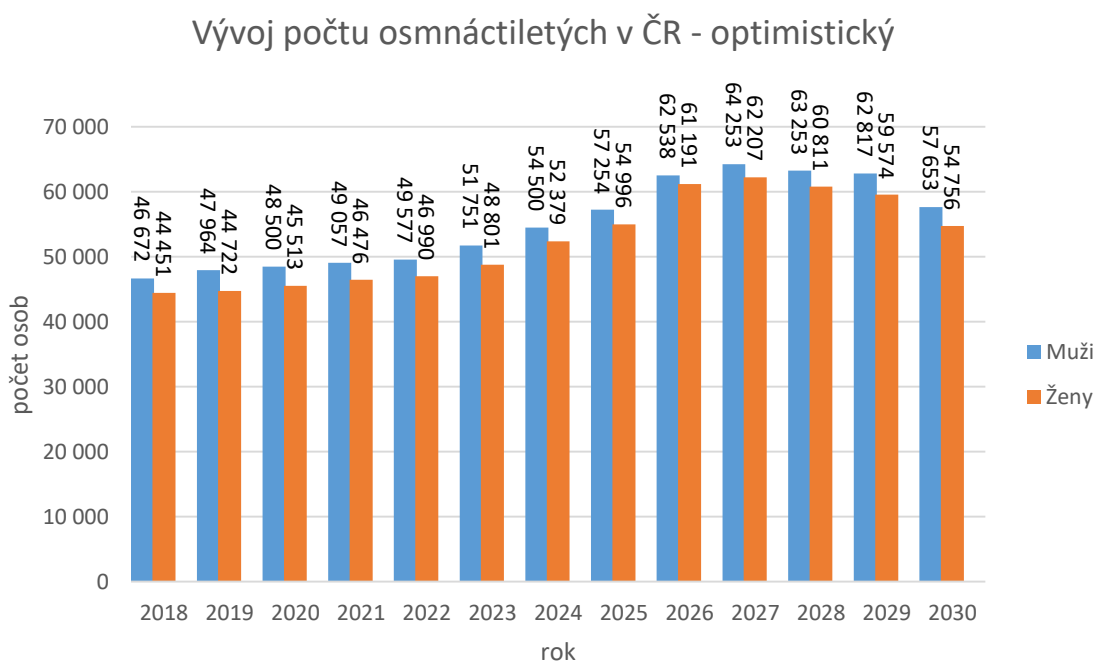
V tabulce č.8 je vyobrazen rekrutační model potenciálu osmnáctiletých v daném časovém období 2018 – 2030, který podle již dříve zmíněných protencuelních hodnot odhaduje potenciální počet osmnáctiletých uchazečů o v stup do ozbrojených sil ČR. Lze zde vidět, že v letech 2026-2029 by měl být zájem nejvyšší a to hlavně díky zvýšenému počtu lidí v tomto věku. To také naznačuje tomu, že resort MO může v těchto letech počítat s větším zájem a upravit tak své kapacity, nebo podle potřeb se na tento jev připravit.

Obr. 16: Vývoj počtu osmnáctiletých v ČR – pesimistický [31], upravil Pivarč 2018

Graf na obrázku 16 vyobrazuje možný počet osmnáctiletých v pesimistické variantě, která předpokládá s tím, že prostředí v České republice bude nevhodné pro vyrůstání nových dětí, lidé se budou s rodinami často stěhovat a bude docházet také k vysoké úmrtnosti dětí a to hlavně kvůli možným chorobám, které mohou vyvolat pandemii zapříčiněnou dříve zmíněnou globalizací. Na grafu lze vidět, že čísla jsou poněkud nižší, než u realistické varianty, i přes to je ale v letech od 2024 do roku 2029 množství osmnáctiletých okolo hodnoty 100 000, což je stále o hodně vyšší číslo, než například v roce 2017, kdy se množství osmnáctiletých v zemi pohybovalo okolo 91 000. Lze tedy říci, že i když nastane v České republice krizové období a bude zde v každém roce o několik set až tisíc osmnáctiletých

méně, tak se stále bude jednat o pozitivní stav oproti letům minulým a počty nových rekrutů budou převážně ovlivněny zdravotním stavem a osobnostní způsobilostí uchazeče. Resort MO ovšem v tomto případě nemůže počítat s příliš velkými kapacitami a nemůže si je dovolit ještě navyšovat jako u předchozího scénáře.

Obr. 17: Vývoj počtu osmnáctiletých v ČR – optimistický [31], upravil Pivarč 2018

Na grafu u obrázku 17 je vyobrazen scénář optimistického vývoje počtu osmnáctiletých, který je uveden spíše pro porovnání s realistickým a to hlavně protože se od sebe až tak moc neliší. Hlavním důvodem je ten, že prostředí v České republice nijak nebrání v rozvoji dětí a to jak z ohledu bezpečnostního prostředí, ale i zdravotního, kde si každý může dovolit standardní zdravotní péči a díky tomu je úmrtnost dětí velmi nízká. Proto si lze všimnout, že oproti realistickému scénáři se hodnoty liší pouze málo a to maximálně v pár stovkách, kde se počítá s téměř nulovou úmrtností dětí a žádným stěhováním rodin i s dětmi do zahraničí. V tomto případě by resort MO postupoval podle realistického scénáře, protože předpokládaný počet možných zájemců o vstup do ozbrojených sil by se lišil pouze v desítkách.

3.2 Shrnutí

Ačkoliv přirozený nárůst obyvatel v České republice není v dnešních letech příliš vysoký (přibližně 3000 ročně) a do budoucna je předpovídáno, že bude ještě klesat, tak tento jev nemá na množství potenciálních zájemců do roku 2030 moc velký vliv. To stejné platí ohledně počtu obyvatel, o kterém se predikuje, že bude pomalu klesat a celkový roční přírůstek bude minusový. Tyto fakta musí brát resort MO v potaz, nýbrž opatření proti nim budou potřebná až nejdříve v roce 2036, ne-li ještě později. Momentální stav a vývoj možných zájemců o službu v resortu MO je poměrně vysoký a počítá se s tím, že v letech od roku 2024 až 2030 bude ještě o něco vyšší, než v dnešní době a to hlavně kvůli nové generaci mladých lidí. Pokud bude tedy resort MO prezentovat sám na trhu práce kompetitivně vůči ostatním zaměstnavatelům, tak by neměl mít s lidskými zdroji do roku 2030 žádný problém. Hlavními faktory pro upoutání pozornosti co nejvíce lidí, jsou samozřejmě peníze a jistota, kterou jim může státní zaměstnavatel nabídnout. Dále pro některé může být lákavá možnost dobrodružství a společenského uznání, které tohle povolání dokáže nabídnout.

4 PROGNOZA VÝVOJE FINANČNÍCH ZDROJŮ

Finanční zdroje jak už bylo dříve řečeno, jsou nejdůležitějším zdrojem ze všech třech hlavních zdrojů. Bez předem naplánovaných finančních zdrojů nemá cenu plánovat vývoj ostatních zdrojů a připravovat se na počty jak zaměstnanců, tak technického vybavení a výzbroje pro AČR.

Je základním předpokladem pro efektivní zajištění obrany státu, nastolit střednědobé perspektivy zdrojového rámce pro resort MO. Jen a pouze v takovém případě lze hospodárně, koncepčně a v čas realizovat priority pro tvorbu vojenských schopností. Takový přístup je nezbytný kvůli respektování požadavků spravedlivějšího sdílení břemene v rámci NATO a EU.

Kromě střednědobé zdrojové perspektivy je pro naplnění politicko-vojenských plánů a ambicí také velmi důležitá roční výše rozpočtu resortu MO. Z finančních i věcných analýz a ze střednědobého plánování resortu MO plyne, že minimálním prahem pro nastavení financování rozvoje vojenských schopností je přibližně 50 mld. Kč (v cenách roku 2014).

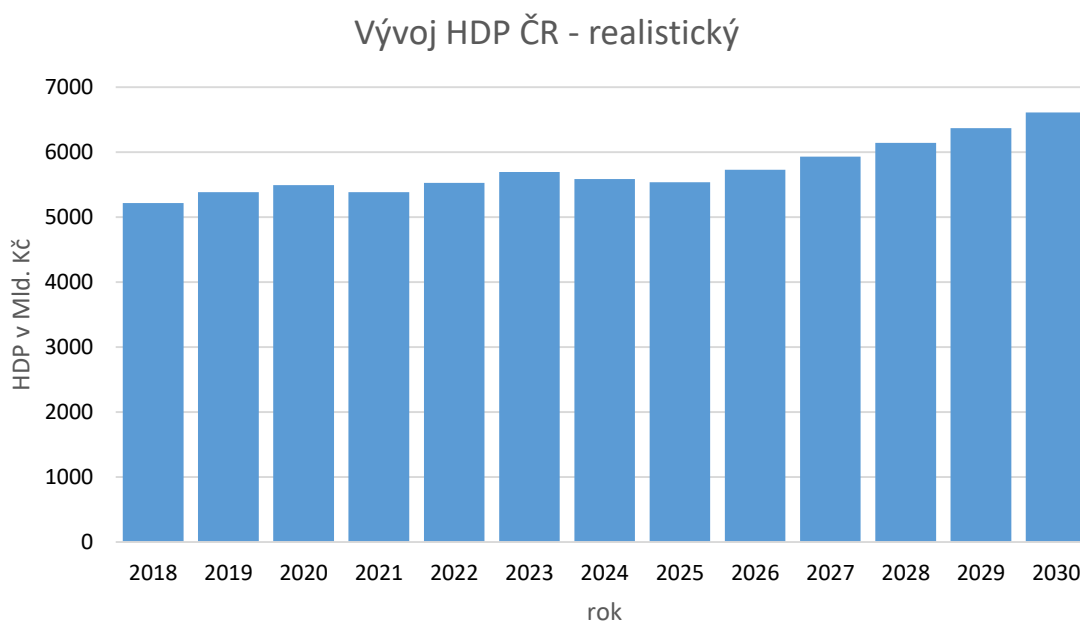
Realizace rozhodujících modernizačních projektů, vytvoření požadovaných zásob vojenského materiálu a pokrytí výdajů na doplnění vojenského personálu a další opatření vyžaduje postupný nárůst výdajů ve střednědobém horizontu (rok 2020) a to ve výši rozpočtu v rozmezí 55 až 60 mld. Kč (v cenách roku 2014), což odpovídá přibližně 1,4 % HDP. Klíčové je zajištění dlouhodobého a předvídatelného financování, které umožní efektivní dlouhodobé plánování a rozvoj ozbrojených sil ČR. Optimální výše výdajů na financování obrany, umožňující včasné naplnění politicko-vojenských ambicí a závazků ČR je však ve výši odpovídající úrovni 2% HDP, což je i hodnota stanovená politickými směrnici NATO a potvrzena na NATO summitu ve Walesu v roce 2014 nevyššími představiteli států včetně ČR. K dosažení rozpočtu resortu MO v hodnotě 2% HDP by se mohla ČR přiblížit okolo roku 2025 a do roku 2020 by měl být naplánován rozpočet ve výši 1,4% HDP.

Je třeba také zmínit alokaci rozpočtu, která je velmi důležitá pro rozvoj vojenských schopností a má své doporučené limity, kterých je cílem se držet. Na modernizaci výzbroje včetně souvisejícího výzkumu by mělo být alokováno přibližně 20% ročních výdajů resortu MO s tím, že je třeba respektovat princip, aby podíl osobních mandatorních výdajů nepřesáhl hodnotu 50% z celkového rozpočtu. [32] [33]

4.1 Vývoj HDP 2018 – 2030

Hrubý domácí produkt neboli HDP hraje v určování rozpočtů jednotlivých ministerstev velkou roli, jelikož se určuje dle jeho procentuální hodnoty, která je potom všude prezentována do světa a často skloňována médii. Samotné procento rozpočtu z HDP zajímá i samotné NATO, které jak již bylo mnohokrát zmíněno požaduje po všech členských státech, aby nezanedbávaly svůj vojenský rozvoj a požadují minimální rozpočet o výši 2% HDP. To ovšem v krajních mezích neznamena, že rozpočet resortu MO by měl rapidně růst, neboli vše závisí na HDP, tedy na ekonomice daného státu a pokud je roční přírůst HDP mínusový, tak i při procentuálním nárůstu podílu nemusí být reálný nárůst tak vysoký.

Tento případ se naštěstí České republiky netýká, jelikož Česká ekonomika za poslední roky roste poměrně svižným tempem a to přibližně o 3 až 4 procenta za rok. To sice nevylučuje, že některé roky je přírůst mínusový, ale celkový výsledek v dlouhodobém výhledu je zatím vždy pozitivní. Poslední vývoj HDP byl naměřen 3. 4. 2018, kdy Česká ekonomika porostla o slušných 5,5%. [34]

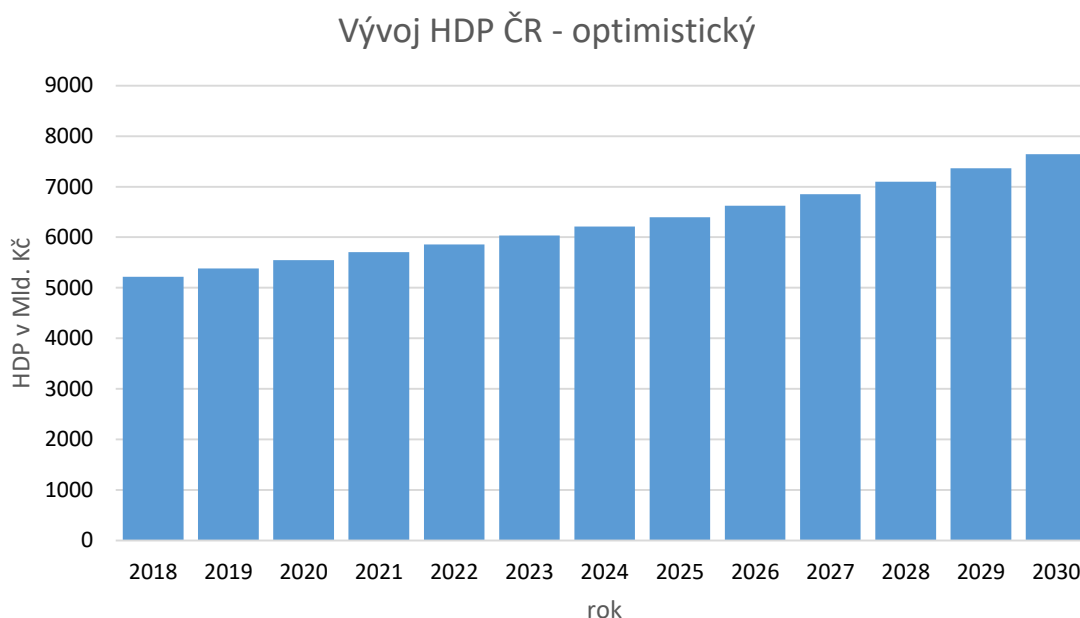

Obr. 18: Graf realistického vývoje HDP [33], upravil Pivarč 2018

Na grafu u obrázku 18. lze je vyobrazena reálná predikce vývoje HDP ČR, kde se většinou u každého roku jedná o přírůst o 2 až 4 procenta HDP a při výjimkách se vyskytne i po-

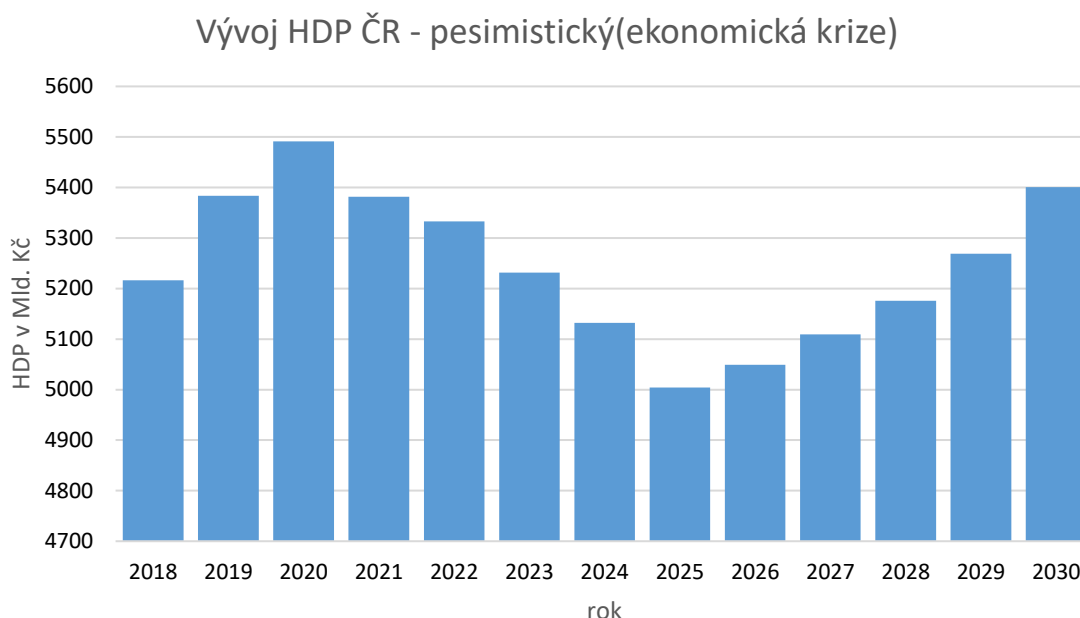
kles, to ale pouze o 0,09 až 0,15% a to konkrétně v letech 2021, 2024 a 2025. I při tomto vývoji se stále jedná o poměrně dobrý ekonomický vývoj pouze s drobnými výkyvy, který přispěje ke značnému růstu rozpočtů ministerstev.

Obr. 19: Graf optimistického vývoje HDP

Při dobrém ekonomickém vývoji může také HDP České republiky vypadat podobně, jako na grafu v obrázku 19. Podle České Národní banky se minimálně do roku 2020 bude HDP kladně přirůstat a to s přibližnou roční hodnotou 3 – 3,5% a pokud nenastane žádná významná ekonomická událost, která by mohla vývoj HDP ovlivnit, tak tento graf se bez potíží může v budoucnu projevit jako pravdivý. To by mělo za důsledek významné nárůsty v rozpočtech a možné navýšení na 2% HDP mnohem dříve, než před plánovaným rokem 2025. Jak by přibližně rozpočet mohl vypadat při takovém vývoji HDP, je poté zobrazeno v další kapitole, která popisuje vývoj rozpočtu podle těchto scénářů. Co by se dále mohlo dít s rozpočtem resortu MO při podobném vývoji HDP? Je nejspíše zřejmé, že při takovém vývoji by podíl neklesl na 2%, protože by k tomu nebyl sebemenší důvod a pokud by se tak stalo, tak by to mohlo státu akorát uškodit a to i ze strany NATO, které by nebylo s tímto vývojem spokojené a to hlavně skrz vzrůstající Českou ekonomiku. Naopak by mohl podíl rozpočtu z HDP vystoupat některé roky klidně i na 2,5%. Pro přehled se rozpočet resortu MO na hodnotu HDP 2% dostal naposledy v roce 2005, od kdy až do roku 2014

klesal. Podíl na HDP 2,5 % byl naposledy dosažen v roce 1994, což je krátce po rozpadu Československa.

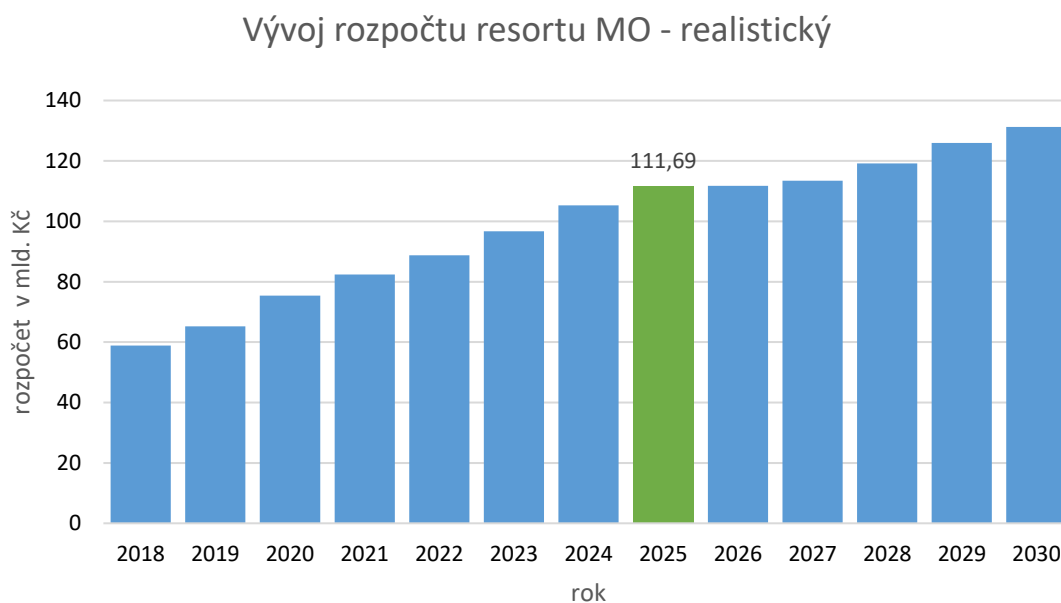

Obr. 20: Graf pesimistického vývoje HDP

Jsou zde i takové situace, kdy se ekonomická situace nevyvíjí přímo podle očekávání a dojde k hlubokému propadu. Tyto ekonomické jevy jsou většinou neočekávané a přijdou náhle. V takovém případě musí stát přijmout výjimečná krizová opatření. Na grafu u obrázku 20 je vyobrazen možný vývoj HDP při případné ekonomické krizi, která by nastala v roce 2021 a trvala přibližně do roku 2025, kde by se až poté začal Český stát zotavovat. Míry poklesu jsou inspirované nedávnou ekonomickou krizí v roce 2008, kdy česká ekonomika padala každé čtvrtletí přibližně o 3-4,5% v tomto případě je pokles sice o trochu menší v některých letech, zato je v tomto případě krize dlouhodobějšího dopadu, nebo tvrdšího s pomalým zotavením. Tento jev se může a nemusí projevit ve výši rozpočtu resortu MO. Kdyby podobná krize nastala například v roce 2012, tak by bylo naprosto jisté, že by byl rozpočet resortu MO výrazně snížen, alespoň na dobu dvou až tří let. Ovšem když tato krize nastane v roce 2021, tak je zde také otázka toho, jak se k tomuto problému postaví NATO, vůči kterému má Česká republika závazek zvyšování rozpočtu na podíl 2% z HDP. Pokud by organizace stále stála za stejným názorem, tak by snižování rozpočtu mohlo přinést nežádané problémy.

4.2 Vývoj rozpočtu resortu MO 2018 – 2030

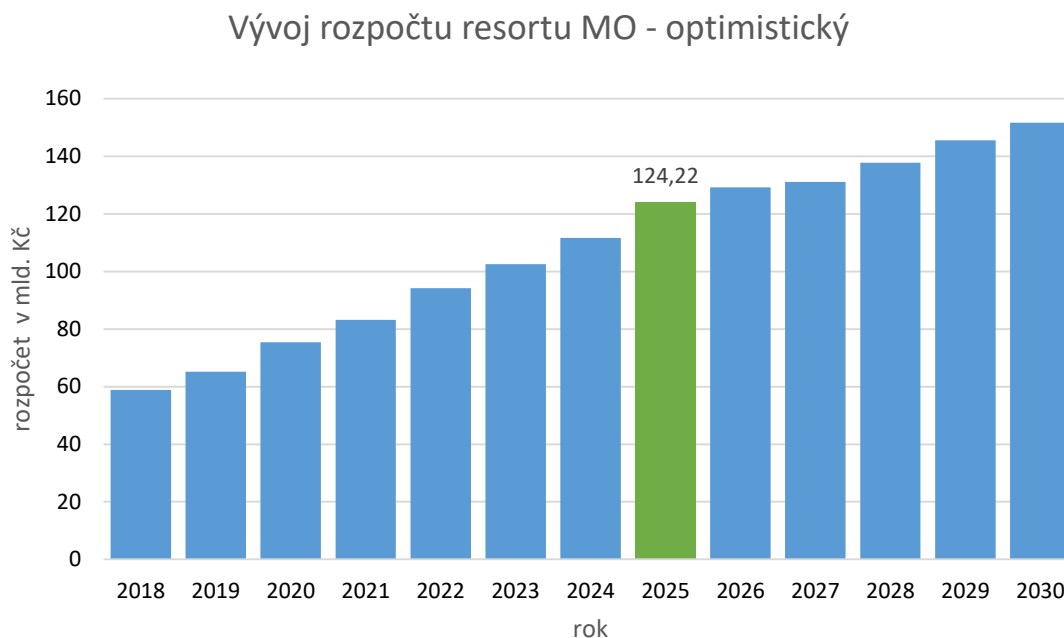
Jak už bylo dříve řečeno, tak cílem České republiky a resortu MO je dosáhnout výši rozpočtu takovou, aby odpovídala 2% podílu z HDP. Tato hranice se momentálně pro rok 2018 pohybuje na 1,11%. Na první pohled se může zdát, že se jedná o poměrně malý nárůst oproti roku 2017, kdy byla tato hodnota na 1,04%. Ministerstvo obrany ovšem plánuje další roky rozpočet výrazně navyšovat. Podle návrhu rozpočtu kapitoly 307 pro ministerstvo obrany se počítá s tím, že do roku 2020 bude výše rozpočtu rovna přibližně 1,4% HDP což je přibližně 76 až 77 miliard korun. Reálný termín dosažení cílového rozpočtu je přibližně 2025, jak si lze všimnout na následujících grafech u obrázků 21, 22 a 23, tak každý scénář ukazuje, jak vysoký by byl rozpočet resortu MO při různých vývojích HDP právě ve stanoveném období roku 2025.

Obr. 21: Graf realistického vývoje rozpočtu resortu MO

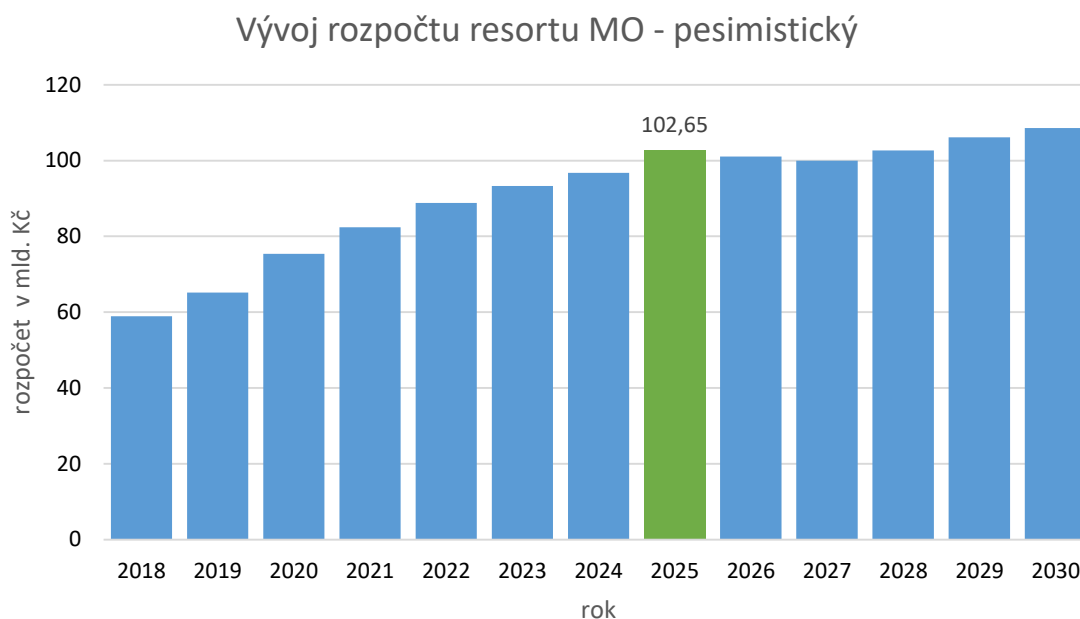
První graf na obrázku 21 představuje vývoj rozpočtu při vývoji HDP podle realistického scénáře, kdy rozpočet roste téměř lineárním tempem až do roku 2025, kdy dosáhne hodnoty 111,69 miliard korun, což je více jak dvojnásobek rozpočtu pro rok 2017, který byl přibližně necelých 49 miliard korun a jeho podíl z HDP byl 1,04%. Částka se může zdát na první pohled vysoká, jenže je třeba brát v potaz, že momentální podíl rozpočtu na HDP je opravdu nízký, než například v roce 2005 a při jeho zdvojnásobení bude rozpočet o pozná-

ní větší. Při takovém vývoji by resort MO měl více možností pro vývoj a modernizaci armády samotné a mohl by mnohem více dodržovat doporučenou alokaci rozpočtu a to 20% pro rozvoj a maximálně 50% pro mandatorní výdaje.

Obr. 22: Graf optimistického vývoje rozpočtu resortu MO

Optimistický scénář vývoje rozpočtu resortu MO ukazuje na grafu obrázku 22 jeho možný vývoj, který by se odvíjel podle optimistického vývoje HDP. Lze vidět, že nárůst miliardové hodnoty je o poznání větší a více prudký. Navíc při zachování přibližně stejného podílu od roku 2025 lze vidět, že výše rozpočtu stále stoupá téměř stejným prudkým tempem. Tohle stoupání no dosažení požadované hodnoty 2% u realistického scénáře nebylo ani zdaleka tak prudké a nepřesahovalo hodnotu 150 miliard, jako v tomto případě. U takové varianty si při zájmu o větší modernizaci armády resort MO dovolit i podíl na HDP zvednout a tak navýšit rozpočet ještě více a zaměřit se na výstavbu moderní armády o mnoho důkladněji. Tohle může mít také za důsledek rychlejší rozhodování při nákupu nového vybavení a rychlejší dokončení plánovaných projektů ohledně výstavby armády. Oproti realistickému scénáři se rozpočet při hodnotě 2% HDP v roce 2025 je optimistický o přibližně 13 miliard korun vyšší.

Obr. 23: Graf pesimistického vývoje rozpočtu resortu MO

Pokud by Česká republika za stavu ekonomické krize trvala na dodržení svého slibu vůči NATO a držela se svého dosavadního plánu, tak výsledný vývoj rozpočtu by podle tohoto scénáře mohl vypadat podobně, jako na grafu obrázku 23, kde je jasně vidět, že růst je opravdu pomalý a při dosažení svého cíle 2% HDP rozpočet jen tak tak překoná hodnotu 100 miliard. Po dosažení této hodnoty je zřejmý mírný pokles, který je učiněn pro rychlejší zotavení ekonomiky. Může zde ovšem nastat více scénářů jako například kompletní zrušení cíle dvou procent a místo toho by se soustředilo na zotavení ekonomiky a tím pádem by do resortu MO teklo výrazně méně peněžních prostředků. V druhém případě by se mohl plán ponechat, pouze by se prodloužila jeho splatnost a podíl rozpočtu na HDP by v obdobích krize stagnoval na určité procentuální části, například 1,4 – 1,5% HDP, odkud by při zotavení ekonomiky nebyl už velký problém dosáhnout cílových 2%. Ať se ovšem jedná o jakoukoliv variantu v tomto scénáři, tak by resort MO musel přijmout krizová opatření a určit, na kterých výdajích ušetřit tak, aby byl rozpočet stále efektivně alokovan i při menší hodnotě, než plánované.

4.3 Shrnutí

Celková výše rozpočtu a jeho procentuální podíl na HDP je možné naplánovat dopředu, ovšem vývoj samotného HDP plánovat nelze a přitom se jedná o klíčový prvek při určová-

ní veškerých rozpočtů ministerstev. Česká republika má momentální plán dosáhnout výši finančních prostředků resortu MO o hodnotě 2% HDP při momentálním stavu a vývoji má ČR našlápnuto dobrým krokem a již pro rok 2020 je naplánován rozpočet ve výši 1,4%, což je oproti roku 2018, kdy byla jeho hodnota 1,11% podstatný pokrok. Při dobrém ekonomickém vývoji, by dosažení dvou procent do roku 2025 žádný problém. Pouze při možné ekonomické krizi se při rozhodnutí státu může vývoj zpomalit a v horším případě úplně zastavit. Nicméně Česká ekonomika za posledních pár let slušně porostla a za první čtvrtletí 2018 byl naměřen její růst o 5,5%.

5 PROGNOZA VÝVOJE MATERIÁLNÍCH ZDROJŮ

Ozbrojené síly ČR by měly být připraveny pro plnění úkolů v celé škále intenzity vojenských operací v plném sektoru operací v rámci spojeneckého úsilí. Bude kladen důraz na schopnost rychlé a flexibilní reakce na neočekávané události. K tomu bude uzpůsoben systém materiálního zabezpečení a rámec okamžitě dosažitelných operačních zásob. Bude prioritou dosáhnout nezbytné úrovně zásob včetně bojové úrovně a cvičné munice v souladu se standardy NATO. Bude využíván princip modularity sil, umožňující vytvářet úkolová uskupení pro konkrétní operace na bázi organických jednotek.

Plnění úkolů bude nadále plněno jednotnými sbory sil, a to na území ČR i v zahraničí pro úkoly plněné v rámci NATO, EU a dalších organizací, jichž je ČR členem. Prostředky a síly nasazené v zahraničí, budou nejčastěji součástí mezinárodních uskupení. Jednotlivé druhy sil budou připravovány k nasazení na základně principu společného vedení boje.

Ozbrojené síly ČR budou muset být připraveny k plnění úkolů bez geografických limitů (kromě polárních oblastí) a v různých prostředích. Musí být připraven působit v různorodých kulturních, etnických a jazykově odlišných prostředích. Musí být mobilní, vysoce účinné a přesné, odolné, nasaditelné, udržitelné, flexibilní a interoperabilní, vybavené odpovídající informačně- zpravodajskou a palebnou podporou. Bude kladen důraz na pokrytí operačního prostoru v reálném čase a co nejkratší reakční dobu systému C4ISR.

Ozbrojené síly ČR by měly být schopny působit v rámci většího množství současně probíhajících operací na mezinárodních či národních úrovních, včetně schopnosti zajištění jejich udržitelnosti.

Ozbrojené síly ČR budou rozvíjet víceúčelové vojenské schopnosti tak, aby byly schopné co nejrychlejší reorientace mezi jednotlivými typy operací. Zároveň bude stále kladen důraz na rozvoj specializací, důležitých pro nasaditelnost v zahraničních operacích a s přidanou hodnotou ozbrojených sil v rámci aliančních závazků. Jedná se zejména o ochranu proti zbraním hromadného ničení v rámci ISTAR. [15] [14] [35]

Klíčové schopnosti ozbrojených sil a pro jejich výstavbu jsou:

- připravenost,
- nasazení,
- zasazení,

- udržitelnost,
- konzultace, vedení a řízení,
- ochrana,
- informovanost.

Tohle jsou schopnosti rozhodující o úspěšném uskutečnění nejdůležitějších úkolů a aliančních závazků a budou i dále určujícím základem pro výstavbu veškerých prvků ozbrojených sil ČR. [15] [14] [35]

5.1 Požadovaný stav sil AČR 2030

Armáda České republiky bude vyváženou strukturou sil tvořenou svazky a útvary pozemních sil, vzdušných sil, speciálních sil, silami a prostředky svého zpravodajského zabezpečení, útvary a zařízení podřízenými náčelníku Generálního štábu AČR a přímo podřízené vojenské útvary a zařízení Generálního štábu AČR. Jednotky aktivních záloh budou součástí mírové struktury sil AČR. Útvary zařízení budou plně nasaditelné, částečně nasaditelné či stacionární.

U jednotlivých nasaditelných útvarů a jednotek budou na výšení individuální bojové schopnosti pro umožnění boje ve dne, v noci, za jakékoliv snížené viditelnosti, s využitím systému identifikace jednotlivců a vozidel na bojišti kompatibilním s prostředky velení a řízení a s posílením ochrany. [15] [14] [35]

5.1.1 Pozemní síly

Pozemní síly AČR budou tvořeny mechanizovaným vojskem, dělostřelectvem, ženijním vojskem, vojskovým průzkumem, silami a prostředky elektronického boje, chemickým vojskem, nasaditelnou logistikou, silami a prostředky civilně – vojenské spolupráce a psychologických operací.

Mechanizované vojsko bude udržovat schopnost zasazovat a nasazovat úkolové uskupení do velikosti brigádního úkolového uskupení na bázi mechanizované brigády. Svazky podle jednotlivých typů budou mít možnost rychlého nasazení a přepravení s odpovídající palebnou silou, budou disponovat také vyšší schopností manévrování v terénu, vyšší palebnou silou a odolností vůči vnějším vlivům. Dále se do budoucnosti předpokládá možné rozšíření bojových prvků.

Velicí a řídicí kompatibilita v rámci pozemních sil bude postupně vyřešena pořízením obrněných velitelsko-štabních a spojovacích vozidel. Dále bojová účinnost brigády těžkého typu bude také posílena náhradou zastaralých bojových vozidel pěchoty za vozidla na univerzální pásové platformě. Vzhledem k vysokým požadavkům na udržení velké palebné síly, tak v letech 2020 až 2030 bude rozhodnuto o modernizaci či náhradě tanků.

Bojové schopnosti lehkých motorizovaných praporů budou postupně posilovány o schopnosti ničení obrněných cílů až na úroveň mechanizovaných praporů. Přitom zůstane u brigády lehkého typu schopnost provádět výsadky. K rozvoji schopností veškerých mechanizovaných jednotek bude postupně co nejvíce využíváno automatizovaných a dálkově ovládaných systémů a prostředků bez přímé lidské obsluhy.

Dělostřelectvo bude schopno přímé a všeobecné palebné podpory vojsk na požadovanou vzdálenost dostřelu až 40km a přesného koncového navedení střel na cíl. Bude dosaženo schopností, které budou umožňovat přesné zjištění a vyhodnocení cílů, včetně výsledků palby. Schopnost minometných jednotek bude rozšířena zavedením moderních pohyblivých (samohybných) minometů. Dojde k vytvoření jednotného automatizovaného systému řízení palby dělostřelectva a minometných jednotek, která bude kompatibilní se systémy velení, řízení, komunikace, zpracování dat, zpravodajství, sledování, specifikace cílů a průzkumu. Po roce 2020 bude nutné uskutečnit rozhodnutí o pořízení nových raketometů.

Ženíjní vojsko bude schopno poskytovat bojovou podporu vytvářením vhodných podmínek k zajištění pohybu vlastních jednotek, k omezení pohybu jednotek protivníka, k přežití vlastních manévrových jednotek a vhodných podmínek k zajištění všeobecné ženijní podpory. Podpora ženijním vojskem bude poskytována vyčleňováním a zasazováním organických ženijních jednotek, jednotek ženijního praporečního úkolového uskupení nebo ženijních rotních úkolových uskupení s rotacemi. Ženíjní podpora bude schopna likvidovat následky pohrom, včetně obnovy dopravní sítě.

K posílení schopností ženijního vojska budou pořizovány a zaváděny nové modernizační ženijní prvky, prostředky a materiály k úpravě a údržbě cest, zřizování průchodů v zátarasech, překonávání vodních překážek, zřizování zátarasů, budování ochranných staveb a likvidace improvizovaných výbušných zařízení a to včetně inteligentních automatizovaných robotických prostředků.

Chemické vojsko bude stále vyčleňovat síly a prostředky pro bojové úkolové uskupení, vytvářen praporeční úkolové uskupení, rotní úkolové uskupení a vyčleňovat specifické

schopnosti ve prospěch uskupení NATO. Dále bude rozvíjet schopnost monitorovat a vyhodnocovat radiační a chemickou situaci ve prospěch AČR a státních orgánů. Chemické zabezpečení bude klást důraz hlavně na rozvoj schopnosti ochrany vůči zbraním hromadného ničení zejména v oblasti detekce, identifikace, dekontaminace a kolektivní ochrany. Chemickým vojskem bude zajištěna podpora mnohonárodnímu Centru ochrany proti zbraním hromadného ničení.

Nasaditelná logistika bude zastřešovat plnění úkolů rezortu MO hlavně v operacích mimo území ČR. Bude mít schopnost zasazovat a vyčleňovat prvky až do tří úkolových uskupení a do mezinárodních velitelství logistiky pro operace mimo území ČR souběžně. Bude také rozvíjet schopnost přijetí, soustředění a odeslání kontejnerové zástavby a konvojové přepravy. Mimo jiné bude disponovat organickými schopnostmi pro přepravu, skladování a manipulaci stanoveného počtu denních dávek rezervy, včetně munice. Pro posílení jejich schopností budou dobudovány další zásobovací prapory a budou přezbrojeny na nové typy techniky se zvýšenou balistickou ochranou.

V oblasti civilně-vojenské spolupráce bude stále udržována schopnost na taktické úrovni. Nezbytné bude vytvořit schopnosti řízení civilně-vojenské spolupráce na operační a strategické úrovni. V oblasti informačních a psychologických operací budou vytvořeny schopnosti plánovat a provádět národní informační operaci na operační a strategické úrovni. Pro schopné nasazení psychologických operací na taktické úrovni bude potřeba zařídit pořízení nezbytných prostředků pro jejich vykonávání. [15] [14] [35]

5.1.2 Vzdušné síly

Vzdušné síly se budou tvořit taktickým, vrtulníkovým a dopravním letectvem, vojskem pozemní protivzdušné obrany, silami a prostředky velení, řízení a průzkumu.

Taktické letectvo, jako součást bojových sil bude určeno k udržení vzdušné nadvlády a zajištění obrany vzdušného prostoru ČR v rámci integrovaného systému protivzdušné a protiraketové obrany NATO. Dále bude umožňovat přímou leteckou podporu úkolových uskupení pozemních sil ve dne i v noci. Tím pádem bude zajištěno létání s využitím systémů nočního vidění.

Získáním schopností nadzvukového letectva provádět údery na pozemní cíle s přesnou naváděnou municí za všech povětrnostních podmínek a za každé hodiny rozšíří možnosti působení taktického letectva jak samostatně, tak i při součinnosti s pozemními

silami. Bude rozvinuta schopnost utajované oboustranné komunikace, mezi pozemními a vzdušnými středisky pomoci standardizovaných protokolů. Nejpozději do roku 2025 se bude muset rozhodnout o pronájmu, nebo akvizici nadzvukových letounů.

Podzvukové letouny budou v budoucnu více zaměřeny na letecký výcvik v použití proti pozemním, ale i vzdušným cílům. Díky použití naváděné munice se rozšíří schopnost podpory při pozemních operacích. Letouny L-39 a L-159 budou i nadále zaměřeny na výcvik taktického letectva.

Vrtulníkové letectvo bude mít schopnost provádět přímou leteckou podporu v prospěch úkolových uskupení pozemních sil. Dosavadní bitevní vrtulníky Mi-24/35 budou nahrazeny víceúčelovými vrtulníky, schopnými operovat ve dne i v noci, za zhoršených meteorologických podmínek se schopností ničení obrněných cílů přesnou naváděnou municí. Tím dojde ke zlepšení schopností vrtulníkového letectva a tím i zvýšení jejich využití při spolupráci s pozemními silami, speciálními silami, při velení a řízení a vzdušném průzkumu za použití nových optoelektronických průzkumných prostředků, které umožní zapojení do pátracích a záchranných akcí v bojových podmínkách. I přes to zůstane možnost posílení protivzdušné obrany ČR stejná, jako u starých strojů.

Vrtulníkové letectvo si stále udrží schopnost přepravy osob a materiálů v rámci plnění bojových úkolů dokončením projektu modernizace vrtulníků Mi-171Š. Vrtulníkové letectvo bude stále nabízet možnost plnit úkoly ve prospěch AČR, policie ČR, IZS se zajištěním služeb letecké záchranné služby a letecké pátrací a záchranné služby vrtulníky W-3A Sokol.

Obr. 24: Vrtulník UH-1Y Venom [37]

Dále před ukončením technické životnosti vrtulníků Mi-8 a Mi-17 bude třeba rozhodnout, zda budou pořízeny vrtulníky UH-1Y Venom amerického výrobce Bell, nebo vrtulník AW139M italského výrobce AugustaWestland.

Obr. 25: Vrtulník AW139M [36]

I když je za cíl dále provozovat vrtulníky ruské provincie až do ukončení jejich životního cyklu, tak není vyloučená jejich předčasná náhrada a to kvůli bezpečnostním situacím a také na snížení závislosti na Ruské federaci. Staré ruské vrtulníky by měly v AČR podle plánů sloužit do roku 2023. První nové stroje by podle plánů měly přijít do výzbroje již od roku 2020

Dopravní letectvo bude udržovat schopnost přepravy osob a materiálu pouze na krátké a střední vzdálenosti. Strategická přeprava bude zabezpečována díky účasti v mezinárodních programech. Souběžné plnění úkolů jako přeprava ústavních a vládních činitelů ČR, zdravotnický taktický odsun raněných a nemocných a zdravotnický strategický odsun raněných a nemocných bude muset být bez rozšíření stávajících schopností i nadále omezen. Letouny JAK – 40 budou muset být nahrazeny po ukončení intervalu jejich provozu v roce 2020 novým, schopným typem, který rozšíří přepravní kapacity ve prospěch pozemních sil.

Pozemní protivzdušná obrana se bude stále podílet na obraně vzdušného prostoru ČR. Jako podpora pozemních sil v úrovni bojového úkolového uskupení dojde k rozšíření nasaditelných schopností protivzdušné obrany velmi krátkého doletu. Bude rozvíjena pozemní

protivzdušná obrana tak, aby získala schopnost působit proti raketové, dělostřelecké a mimometné palbě. Ve spolupráci s NATO bude rozvíjen protiraketový systém obrany, který bude schopen ničit vzdušné cíle nad 100 km.

Zastaralé protiletadlové raketové systémy z ruské výroby budou postupem času nahrazovány moderními.

Radiotechnické vojsko i nadále zabezpečí nepřetržité radiolokační pokrytí vzdušného prostoru ČR ve výškách od 3 do 30 km. Dojde k rozšíření radiolokačních schopností pod 3 km pořízením mobilních 3D radiolokátoru (MADR), které budou nasazeny v nepřetržitém provozu a vykazují vysokou odolnost vůči rušení. Stále budou využívány schopnosti vzdušného průzkumu systému AWACS. A jak už bylo dříve zmíněno, tak bude rozvinuta schopnost oboustranné utajené a datové komunikace pomocí standardizovaných protokolů. [15] [14] [35]

5.2 Strategie dosažení požadovaného stavu

Požadovaná stav a strategie vychází z následujících priorit:

1. výstavba AČR k obraně ČR a kolektivní obraně v rámci NATO,
2. výstavba AČR k naplnění mezinárodních závazků mimo obrany ČR a kolektivní obrany NATO,
3. výstavba AČR k plnění úkolů, které přímo nesouvisí s obranou státu proti vnějšímu vojenskému napadení a s mezinárodními závazky.

Požadovaný stav je znázorněn v následujících milnících 2020 a 2030, které představují, kdy budou částečně odstraněny nedostatky stávajícího stavu a vytvořeny podmínky pro zahájení budoucího rozvoje schopností AČR. [15] [14] [35]

Jedná se především o tyto prioritní opatření:

- stabilizace personálu s posílením role aktivních záloh,
- doplnění věcných prostředků na platné tabulky počtů,
- obnovení a doplnění operačních rezerv (30 standardních denních dávek rezervy),
- transformace systému velení a řízení na strategické a operační úrovni,
- náhrada vojenské techniky, která je na konci svého životního cyklu,
- minimalizace redislokačních a reorganizačních změn.

5.2.1 Milník rozvoje ozbrojených sil 2020

Pozemní síly:

- pořízení nových kolových obrněných vozidel – prostředků velení a řízení,
- zvyšování individuálních bojových schopností – nové útočné pušky s granátometem, odstřelovací pušky, náhrada za RPG 7, přenosné PTRK, nové přístroje nočního vidění,
- vedení efektivní bojové činnosti – manévru, palby a mobility na bojišti pořízením vozidel na univerzální pásové platformě,
- tvorba pohyblivých a operačních rezerv munice pro nový typ techniky a bojových schopností,
- pořízení děla odpovídajícího standardům NATO (dělostřelectvo),
- posílení přímě palebné podpory minometnými jednotkami – pořízení nových pohyblivých minometů,
- zajištění mobility vojsk pořízením doprovodných mostů, odminovávacích prostředků, speciálního materiálu pro vyhledávání a likvidaci výbušnin a modernizace pontonových mostů,
- rozvoj ochrany proti účinkům zbraní hromadného ničení v oblasti detekce, identifikace a dekontaminace. [15] [14] [35]

Vzdušné síly:

- zabezpečení obrany vzdušného prostoru ČR v rámci Nadnárodního posilového systému protivzdušné obrany ČR – pronájem 14 ks nadzvukového letounu JAS-39,
- integrace systému nočního vidění a systémů zabezpečující schopnost působení vzduch – země na starší letouny L-159 a JAS-39,
- pořízení laserového ozařovacího a průzkumného kontejneru a systémů utajované a datové komunikace,
- modernizace ruských vrtulníků Mi-171Š,
- pořízení víceúčelových vrtulníků se schopností pálit naváděnou municí,
- pořízení přenosných protiletadlových raketových systémů,
- vytvoření radiolokačního pokrytí pod 3km díky 3D radiolokátoru MADR.

5.2.2 Milník rozvoje ozbrojených sil 2030

Milník 2030 umožňuje postupný nárůst schopností AČR v návaznosti na milník 2020.

Pozemní síly:

- pokračování v pořizování kolových obrněných vozidel,
- pokračování v pořizení vozidel na univerzální pásové platformě,
- pokračování ve vytvoření pohyblivých operačních rezerv,
- pokračování v pořizení děla NATO, posílení palebné podpory minometnými jednotkami zavedením samohybných minometů,
- pořizení doprovodných mostů,
- rozvoj ochrany proti účinkům zbraní hromadného ničení.

Vzdušné síly:

- zabezpečení obrany vzdušného prostoru v rámci Nadnárodního posilového systému protivzdušné obrany ČR – rozhodnutí o dalším pronájmu či akvizici JAS-39,
- pokračování v pořizení víceúčelových vrtulníků,
- pořizení transportních vrtulníků jako náhrady ruských Mi-17,
- získání schopnosti přepravy materiálu pořizením středního transportního letounu,
- zabezpečení přepravy ústavních činitelů pořizením náhrady letounů JAK-40,
- udržení schopnosti obrany vzdušného prostoru ČR pomocí pozemních sil,
- implementace požadavků Společného evropského nebe (SES/SESAR),
- modernizace letištní infrastruktury leteckých základen. [15] [14] [35]

ZÁVĚR

Obranné zdroje si od vzniku České republiky prošly velkou řadou změn. Financování obrany při vzniku ČR bylo klíčové a rozpočet resortu MO rostl obrovským tempem a to hlavně kvůli klíčovým událostem, jako vstup do NATO a do Evropské unie. Po dosažení těchto milníků začal podíl rozpočtu na HDP klesat a v roce 2005 klesl pod úroveň 2%, na kterou se až do dnešní doby stále nepodíval. Tato situace trvala až do roku 2014, kdy bezpečnostní konference NATO ve Walesu donutila ČR slíbit postupné zvyšování na 2% HDP. Tento slib je momentálně dodržován a předpokládané dosažení této hodnoty je plánována na rok 2025. Česká ekonomika v posledních letech stále roste, a pokud se tento trend nezmění, tak dodržování tohoto příslibu by neměl být žádný problém i do budoucích let.

Z pohledu zdrojů lidských Česká republika byla a je stabilní, i když lze za poslední roky znát, že porodnost dětí není tak vysoká, jako například v letech 2008-2011, kdy byla porodnost v ČR opravdu nadprůměrná. I přes pokles porodnosti je stále přirozený přírůstek obyvatel kladný, to znamená, že se stále rodí více dětí, než lidí umírají. Navzdory tomu za poslední roky počet obyvatel prudce vzrostl. Tento jev je způsoben výrazně zvýšenou migrací, která i když zvýší počet obyvatel, tak neznamená, že je pro obranu českého státu vhodná. Platí zde pravidlo, že první generace migrační vlny je pro obranu a ozbrojené síly naprosto nepoužitelná. Ovšem i přes to má Česká republika na dalších nejméně 15let zajištěný poměrně hojný počet potenciálních zájemců o vstup do ozbrojených sil, nýbrž v letech 2018 až 2030 budou dosahovat 18 let velmi početné ročníky a tím pádem bude záležet na rezortu MO, jak se k této situaci postaví a jestli zaujme dostatečný počet zájemců.

Vývoj materiálních zdrojů postihly také velmi velké změny od roku 1993, kdy docházelo k výrazné redukci veškerého vybavení a techniky za účelem modernizace a větší profesionality armády. Byly pořizovány nové technologie, aplikovány nové a modernější postupy, které zajistí větší úspěšnost v moderním boji. Dá se říci, že tato modernizace stále není u konce a stále jsou zde velké plány pro modernizaci materiálního vybavení rezortu MO ve všech směrech a to i do let budoucích.

Česká republika a její obranné zdroje si od roku 1993 prošly výraznými změnami. Od početné armády s velkým arzenálem a mohutným financováním, až po malou, profesionálnější armádu, nýbrž s malým rozpočtem a pomalejším rozvojem. Situace do budoucna je taková, že obrana České republiky bude mít více priority, která bude mít v první řadě vliv

na její financování. Tato změna se následně odrazí i na vývoji ostatních zdrojů, které by měly výrazně růst jak kvantitou, tak i kvalitou.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BRIZGALOVÁ, Lenka a Veronika MAZALOVÁ. *Obranné zdroje České republiky 2009: současný stav - perspektivy v oblasti finančních zdrojů*. Brno : Brno: Univerzita obrany, 2010. 978-80-7231-711-0.
- [2] PROCHÁZKA, Josef, VALOUCH, Jan, GALATÍK, Vlastimil, MAZALOVÁ, Veronika. *Obranné zdroje České republiky 2006. [Skriptum]*. Brno : ÚSS UO, 2006. 978-80-7231-184-2.
- [3] PROCHÁZKA, Josef, VALOUCH, Jan, ŠMONDRK, Josef, PERNICA Bohuslav. *Obranné zdroje České republiky 2004. [Učebnice]*. Brno : Brno: Univerzita obrany, Ústav strategických studií, 2004. 80-85960-85-0.
- [4] PROCHÁZKA, Josef, ŠMONDRK, Josef, VALOUCH, Jan. *Zdroje pro zabezpečení obrany České republiky. [Monografie]*. Brno : Vojenská akademie v Brně, Ústav strategických studií, 2003. 80-85960-61-3.
- [5] „Resortní rozpočet,“ Ministerstvo obrany ČR, 2018. [Online]. Available: <http://www.mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>.
- [6] L. Jiráček, „cevro,“ CEVRO - Liberálně konzervativní akademie, 2014. [Online]. Available: http://www.cevro.cz/web_files/soubory/ctnacdnic-deniky/2014/14denik_12_2014.pdf.
- [7] „Obyvatelstvo - roční časové řady,“ Český statistický úřad, 2018. [Online]. Available: https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_hu.
- [8] „Aktuální populační vývoj v kostce,“ Český statistický úřad, 2018. [Online]. Available: <https://www.czso.cz/csu/czso/aktualni-populacni-vyvoj-v-kostce>.
- [9] „Sňatky 1993 - 2003,“ Český statistický úřad, 2018. [Online]. Available: <https://www.czso.cz/documents/10180/20538394/snatky.pdf/7d800ee3-78ea-4ba7-bda1-76482cd9a8bc?version=1.0>.
- [10] „Sňatečnost 2004 - 2014,“ Český statistický úřad, 2018. [Online]. Available: <https://www.czso.cz/documents/10180/20554227/1300691502.pdf/2d1cd176-fb5a-4dff->

- af70-66bb8ee71f8f?version=1.0.
- [11] „Vývoj obyvatelstva ČR 2014,“ Český statistický úřad, 2018. [Online]. Available: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyvoj-obyvatelstva-ceske-republiky-2014>.
- [12] „Pohyb obyvatelstva 2010,“ Český statistický úřad, 2018. [Online]. Available: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/pohyb-obyvatelstva-rok-2010-q0or3nlzro>.
- [13] „Pohyb obyvatelstva 2015,“ Český statistický úřad, 2018. [Online]. Available: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/pohyb-obyvatelstva-4-ctvrtleti-2015>.
- [14] M. obrany, „Koncepce výstavby armády České republiky 2025,“ Ministerstvo obrany ČR, 2018. [Online]. Available: http://www.mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/KVA__R_ve_ejn__verze.pdf.
- [15] M. o. ČR, „České strategické dokumenty,“ Ministerstvo obrany ČR, 2018. [Online]. Available: <http://www.mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/ceske-dokumenty-46088/>.
- [16] M. o. ČR, „Přehled techniky,“ Ministerstvo obrany ČR, 2018. [Online]. Available: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?pgid=399>.
- [17] „Zvýšení HDP do 2025,“ Hospodářské noviny, 2018. [Online]. Available: <https://domaci.ihned.cz/c1-65629060-cesko-by-mohlo-zvysit-vydaje-na-obranu-na-dve-procenta-hdp-do-roku-2025-mame-nakroceno-dobrym-smerem-rika-stropnický>.
- [18] „Rozpočet a trendy 2017,“ Armáda ČR, 2018. [Online]. Available: http://www.mocr.army.cz/images/id_50001_60000/5146/rozpocet2017.pdf.
- [19] „czso,“ Český statistický úřad, 2018. [Online]. Available: <https://www.czso.cz/csu/czso/populacni-prognoza-cr-do-r2050-n-g9kah2fe2x>.
- [20] „Voják z povolání,“ Army ČR, 2018. [Online]. Available: <https://kariera.army.cz/vojak-z-povolani>.
- [21] „Voják v záloze,“ Army ČR, 2018. [Online]. Available: <https://kariera.army.cz/vojak-v-zaloze>.
- [22] „Vývoj počtu osob v resortu MO,“ Armáda ČR, 2018. [Online]. Available: <http://www.mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/vyvoj-skutecných-počtu-osob-v->

- resortu-mo-cr-v-letech-1992---2017-129653/.
- [23] „Pěchotní zbraně,“ Armáda ČR, 2018. [Online]. Available: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?pgid=394>.
- [24] „Tanky a obrněná technika,“ Armáda ČR, 2018. [Online]. Available: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?pgid=395>.
- [25] „Automobilová technika,“ Armáda ČR, 2018. [Online]. Available: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?pgid=396>.
- [26] „Dělostřelecká a PVO technika,“ Armáda ČR, 2018. [Online]. Available: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?pgid=397>.
- [27] „Letecká technika,“ Armáda ČR, 2018. [Online]. Available: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?pgid=398>.
- [28] „aobp,“ aobp, 2018. [Online]. Available: <http://www.aobp.cz/o-aobp/>.
- [29] „Velitelství vzdušných sil,“ Armáda ČR, 2018. [Online]. Available: <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/velitelstvi-vzdušnych-sil-86864/>.
- [30] „Velitelství pozemních sil,“ Armáda ČR, 2018. [Online]. Available: <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/velitelstvi-pozemnich-sil-86865/>.
- [31] „Projekce obyvatelstva České republiky do roku 2100,“ Český statistický úřad, 2018. [Online]. Available: <https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-ceske-republiky-do-roku-2100-n-fu4s64b8h4>.
- [32] „Návrh rozpočtu 2018 - 2020,“ Armáda ČR, 2018. [Online]. Available: <http://www.mocr.army.cz/assets/finance-a-zakazky/navrhy-rozpocet/att00025-pdf.pdf>.
- [33] „Prognóza vývoje financí,“ ČNB, 2018. [Online]. Available: https://www.cnb.cz/cs/menova_politika/prognoza/#HDP.
- [34] „Vývoj HDP za posledních 10let,“ 2018. [Online]. Available: <https://www.kurzy.cz/makroekonomika/hdp/?imakroGraphFrom=1.1.2008>.
- [35] D. v. p. o. 2030, Praha, 2018.
- [36] „Vrtulník AW139M,“ 2018. [Online]. Available: <http://www.vydavatelstvo->

mps.sk/letectvi-kosmonautika/458-aw139m-je-nabizen-pro-ceskou-armadu.html.

[37] „UH-1Y-Venom,“ 2018. [Online]. Available: <https://www.military.com/equipment/uh-1y-venom>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika.
NATO	North Atlantic Treaty Organization (Severoatlantická aliance).
AČR	Armáda České republiky.
EU	European union (Evropská unie).
MO	Ministerstvo obrany.
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická.
HDP	Hrubý domácí produkt.
mld.	Miliarda.
mil.	Milion.
Kč	Koruna česká.
IT	Information technology (Informační technologie).
KIS	Kritická informační infrastruktura.
NSPO	NATO Support and Procurement Organisation (NATO organizace pro podporu členských států).
STAN	Starosté a nezávislí.
ODS	Občanská demokratická strana.
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy.
SPD	Svoboda a přímá demokracie.
AZ	Aktivní zálohy.
DVC	Dobrovolné vojenské cvičení.
kN	Kilonewton
IZS	Integrovaný záchranný systém
ISTAR	Intelligence, surveillance, target acquisition, and reconnaissance.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1: graf vývoje rozpočtu resortu ministerstva obrany</i>	16
<i>Obr. 2: Graf vývoje počtu obyvatel 1993 – 2014</i>	18
<i>Obr. 3: Graf vývoje sňatků a rozvodů 1993 - 2014</i>	19
<i>Obr. 4: Graf ukazatele porodnosti a úmrtnosti 1993 - 2014</i>	20
<i>Obr. 5: Graf počtů bojové techniky 1993 – 2014</i>	23
<i>Obr. 6: Graf skladby rozpočtu 2013 – 2017</i>	28
<i>Obr. 7: Tabulka požadovaných výkonů při fyzických testech</i>	31
<i>Obr. 8 Útočná puška CZ 805 A1 s vybavením</i>	36
<i>Obr. 9: Náskres tanku T72M4 CZ</i>	37
<i>Obr. 10: Znak velitelství Vzdušných sil AČR</i>	40
<i>Obr. 11: Znak velitelství Pozemních sil AČR</i>	41
<i>Obr. 12: Graf vývoje populace ČR – realistický</i>	45
<i>Obr. 13: Graf vývoje populace ČR – pesimistický</i>	46
<i>Obr. 14: Graf vývoje populace ČR – optimistický</i>	47
<i>Obr. 15: Vývoj počtu osmnáctiletých v ČR – realistický</i>	48
<i>Obr. 16: Vývoj počtu osmnáctiletých v ČR – pesimistický</i>	50
<i>Obr. 17: Vývoj počtu osmnáctiletých v ČR – optimistický</i>	51
<i>Obr. 18: Graf realistického vývoje HDP</i>	54
<i>Obr. 19: Graf optimistického vývoje HDP</i>	55
<i>Obr. 20: Graf pesimistického vývoje HDP</i>	56
<i>Obr. 21: Graf realistického vývoje rozpočtu resortu MO</i>	57
<i>Obr. 22: Graf optimistického vývoje rozpočtu resortu MO</i>	58
<i>Obr. 23: Graf pesimistického vývoje rozpočtu resortu MO</i>	59
<i>Obr. 24: Vrtulník UH-1Y Venom</i>	65
<i>Obr. 25: Vrtulník AW139M</i>	66

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1: Rozpočet MO [1][2], upravil Pivarč, 2018.....</i>	13
<i>Tab. 2: Porovnání plánovaného rozpočtu oproti koncepci [1] [4].....</i>	14
<i>Tab. 3: Plán rozpočtu MO 2010 - 2014 [4] [5] .....</i>	15
<i>Tab. 4: Migrace obyvatel ČR 1990 – 2015 [2] [11] [12].....</i>	21
<i>Tab. 5: Rekrutační potenciál osmnáctiletých 2012 – 2015 [3].....</i>	21
<i>Tab. 6: Skladba rozpočtu 2013 - 2017.....</i>	28
<i>Tab. 7: Tabulka počtů osob resortu MO 2015 – 2017.....</i>	34
<i>Tab. 8: Model rekrutačního potenciálu osmnáctiletých 2018 - 2030.....</i>	49

